

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Magyar exportegyesület.

Budapest, november 24.

A múlt század 40-es éveinek ipar- és exportfejlesztő gazdasági szelleme kelt renaissancera abban az üdvös mozgalomban, amelyet a budapesti kereskedelmi és iparkamara érdemes elnöke, Lánzy Leó kivitelünk fejlesztése céljából oly szép sikerrel megindított. A 40-es évek derekán is nemzetünk legjobbjai, áthatva attól a fontos misztiótól, amelyet az export a nemzeti állam gazdasági életműködésében betölt, kiviteli kereskedelmi társaságot alakítottak. A társaság elnöke gróf Batthyány Lajos, többi vezérei sorában pedig Kossuth Lajost, gróf Széchenyi Istvánt s hazánk egyéb jeleségeit találjuk. Az egyesület célját az tüzték ki: összeköttetéseket létesíteni külföldi piacokkal, azok hasznosítása érdekében közbenjárni és főképp cikkeinknek megismeretése a messze idegenben. Nagy lelkesedéssel és emelkedő sikerrel működött ez a társaság, míg az alkotmány védelmére a szabadságharcba kergetett nemzet a kivitelfejlesztés eszméjét is csak úgy volt képes ellenállni, mint számos egyéb, nagy idealizmussal fölkarolt és több-kevesebb kitartással is folytatott kultur-eszmét.

Az alkotmányos éra óta a kivitelfejlesztés munkája egyesekre és az államra maradt. S mondhatjuk, hogy a magánkezelés megismerés és téren jobban vált be, mint az állami tevékenység. Csak liszt, gabona, szesz, ásványvíz, fa, hüvelyesvetemény, állat, tojás, dongafa stb. exportunkra, cukor és vasipari cikkekben való kivitelünkre utalunk, amelyet kereskedőink és iparosaink a maguk tudásából, a maguk kockázatára voltak képesek létrehozni és továbbfejleszteni. Az állam kivitel-emelő tevékenysége a konzulátusok, a

kereskedelmi muzeum és a kereskedelmi szaktudósítók működésében merült ki. Ez a működés a maga bürokratikus, késedelmes, nem kereskedelmi szelleműl áthatott voltában eredményeket nem mutathatott föl. Általános érzett szükség tehát e célból azokat a társadalmi erőket, amelyek a kivitel körül ez idő szerinti izolálva teljesítenek szolgálatot, a közös célra tömöríteni, hogy így együttes akcióra képesítsenek.

A társadalmi munkának a kivitel céljaira való szervezése: ez az a jelszó, amelynek erőteljes hirdetésével sikerült gazdasági tényezőinket közös akcióba terelni. Ebben az elvitázhatatlan sikerben nagy részök volt az általános és mindenfelől fenyegető gazdasági veszélyeknek is. Mert tagadhatatlan, hogy a Németbirodalom részéről várható elzárkózás és az egyéb Európa-szerte megnyilvánuló reakcionárius törekvések közös veszedelmet rejtenek magukban úgy mezőgazdasági és ipari termelésünkre, mint az ezek értékesítését közvetítő kereskedelmünkre nézve. A közös veszedelmek mindig kijózanító hatással vannak az elfogultságban leledző és attól egymás ellen uszított civakodó felekre és a hazai közvélemény már régóta szorongva lesi, mikor térnek már a jobbik eszközök közgazdasági életünk egymással összekapott faktoraik.

A közös veszélyektől egyengetett uton a látszólagos ellenfelek összetalálkoztak, főlimeretek számos egyező érdeküket és e közös érdekek jegyében vállaltak közös akcióban állapodtak meg. Megállapodtak abban, hogy eddigi fogyasztási piacaink elvesztéséért újabbakkal kell magunkat kárpótolnunk, megállapodtak abban, hogy e törekvés elérésére ezidőszertől eszközeink fogyatékosak és hogy a világversenyen megállhatosak a minket megillető helyet, ahhoz fogantatosabb dologtevésre,

a szélforgácsolva működő erők egyesítésére van elsősorban szükség. Fölsimítotték azt is, ami pedig elementáris igazsága a közgazdasági tudományoknak, de pártoskodásaink közben mindig valahogy elszakadt, hogy mezőgazdasági és ipari termelés egyfelől, a kereskedelem pedig másfelől egymásra és egymás kiegészítésére utalják és mindnyájuk boldogulása nagyrésztben attól függ, miképpen képesek egymással szervezkedve harmoniában összeolvadni.

A kiviteli egyesületnek már az alakulási tényét is ily fényes eredmények kísérik és meg vagyunk róla győződve, hogy működése még fokozottabb mértékben fog hozzájárulni a kibontakozás és szerves harmoniába való olvadás művéhez. Éppen az alakulási előterkeztelenet ezek egy agrárius. Mint a merkantilista táborból olyanforma nyilatkozatok, hogy sem a termelés, sem a kereskedelem nincsen még a kiviteli tevékenységre kellőképpen szervezve. Az agráriusok a termelés kiviteli célokra való szervezetlensége tényének beismerésével elismerték azt a nem éppen újdonszámba menő tényt is, hogy a mezőgazdasági termékek elárúsítása kereskedelmi tevékenységet igényel, amiben impliciten benne foglalatik a kereskedelem jogosultságának az elismerése, és cáfolata e tábor szélső elemei részéről fenn hirdetni szokott ama program igazságának is, amely szerint a közvetítő kereskedelem az általános gazdasági boldogulás érdekében elminálandó lenne. Annak beismerésével viszont, hogy maga a kereskedelem sincsen kellőképpen szervezve nagyobb mérvű kiviteli akciókra, a merkantilista szélső elemek manchesteri tanítása talált cáfolatra, amely szerint az egyes kereskedők ügyességére és kezdeményezésére kell ráhagyni mindent és a kisebb egzisztenciáknak közös feladatokat meg-

REGÉNY

A sötét titok.

— Bűnügyi regény. —

(4)

Homloka ráncba borult, fogaival ajkát harapdálta és melle hevesen zihált. Nyilván beszélni akart, de még nem merte kimondani azt, ami lelkét nyomta.

Stein egy darabig várt, aztán kőhécselt egyet és így szólt:

— No, hagyjuk. Édes barátom. Ne kinozza magát tovább. Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas. On ugyan elég ember ahhoz, hogy egy elkövetett helytelenséget belásson, de méltóságos önérzete nem engedi, hogy a belátt hibát be is vallja. Még feljebbvalójával szemben sem. Tehát az ügy el van intézve. Megtörténtnek veszem és köszönettel nyugtázom, bocsánatot nyert magaviselete miatt, amelyet az ebédnél tanúsított. Tiszteletben tartom minden ember egyéniségét. És ezzel vége.

A jegyző kissé csudálkozó arcot vágott a szavakra, amelyeknek szélsőségéből nagyon is érezhető volt a szúró fulánk. De hirtelen elhátrázással megszólalt:

— Én... természetesen nagyon kínos volna reám nézve, hogy újra elmenjek a „német házba“... Különösen azután a kevésbé kiengesztelő mód után, amelylyel ön aztalt bontott, bíró ur. Es én hiszem... én úgy gondolom, hogy ön nem fogja zokon venni távolléradómat.

— Eppenséggel nem, kedves gróf. És az ön két kollégájának sem, válaszolt Stein Ozvald

nyers hangon. Aztán megint bosszusan kőhécselt és rövid vártatva folytatta:

— Ha már eljutottunk egy kevésbé kedélyes tárgyhoz, még egy kellemetlen ügyet szeretnék elintézni, amelyet az ön számára tartogatok, gróf ur. Krause Metáról van szó.

Pfeil e név kiejtésénél egészen elhalványodott.

A bíró nem vette észre és furcsa tekintéssel mintha az utca hosszát mérné.

— Krause kisasszony atyja tegnap nálam volt és panaszkodott önre. Azt mondta, hogy ön teljesen elcsavarta leányának a fejét, olyan tökéletesen, hogy vele többé egy okos szót váltani nem lehet. A szülők figyelmeztették a leányukat, hogy ön gróf, nagyon előkelő nemzetségből való gróf és sohasem gondolhatna és sohasem gondolna arra, hogy feleségül vegye egy egyszerű kisbirtokos leányt. Figyelmeztették a gyermeket, hogy ön az egész városban Don Juan hírében áll, hogy Dombrovkenben önnek már sok szerelmi kalandja volt és ami a női nemet illeti, ez a rossz híre megelőzte már az ön idejövését. Minden hiába! A leányka nyilván komolyan beleszeretett önbe, mert minden figyelmeztetésre csak ez az egy válasza van:

— Nem tudok tőle megválni... nem tudok! Csináljatok velem, amit akartok, nem bánom. Oljetekek meg, tőle elszakítani nem forok soha.

A jegyző aóra egy aranyos napsugár tévedt, amely a boldogság fénye volt.

Stein folytatta:

— Az öreg Krause mindenkor becsületesen fáradozott gyermekeiért, Metá, aki különösen szívélhez nőt, D... be küldte a felső leányiskolába és egyébként is taníttatta minden szépre és jóra... És természetesen most nagyon fáj neki az a gondolat, hogy leánya nagyon szerencsétlen lehet. Krause dolgát jól felvitte a sors. Kevés oly gazdag ember van Dombrovkenben,

mint ő. Szép hozományt is adhat leányának és mindig remélte, — hiszen esinos leány is — hogy egy orvos, vagy egyéb ily áliás ember veszi feleségül. Most pedig kétségbe van esve, hogy életének napfénye kialvással fenyegeti. Könnyes szemekkel kért engem, hassak önre, hogy ön jövére a leányt békében hagyja. Hogy ezt önnek minél jobban megkönyvitse, kiadta a házból leányát, elküldte valanóvá falura... és szigorúan megtiltotta neki, hogy önrel tudassa új tartózkodási helyét... felkérte azt az urat is, akinek házában Meta van, hogy ügyeljen a leány levelezésére...

A törvényszéki bíró megint erősen ránézett a kísérőjére.

— De ön bizonyára mégis tudja már, merre van Krause Meta?

— Ne... nem tudom! — válaszolt habozva Pfeil, a nélkül hogy ránézne főnökére.

— Annál jobb — jegyezte meg amaz. — Remélem és el is várom, hogy ezentul egyáltalán nem futkos a leány után. Mert hogy ön egyáltalán nem gondol arra, hogy feleségül is vegye, csak egészen világos.

A gróf semmit sem felelt. Szótlanul mentek egymás mellett egy darabig. Mignem elértek a kis vásártéca sarkáig, ahol a bíró lakott. Ott megállottak.

— Hát nem válaszol nekem, gróf ur? — kérdezte Stein.

— En... én... e pillanatban határozott választ nem adhatok önnek, bíró ur. Magam sem tudom, mi lesz még.

Akkor, gróf ur, kérem azonban, fontolja meg a dolgot mielőbb. Mint az ön feljebbvalójának, nemcsak az ön szolgálati tevékenységét kell ellenőriznem, de az ön magánéletét is.

(Folytatása következik.)

oldására való szövetkezése a szabad verseny egyedül üdvözítő liberális elvével nem térne meg.

A kiviteli egyesület működésére vár az a feladat, hogy a gazdasági élet minden tényezőjének segítségére legyen abban a törekvésében, hogy a hazai munkaproduktumok jövedelmező elhelyezése lehetővé váljék a legmesszebbes piacokon is. Az az előterjesztés, amelyet Lánzy Leó a kiviteli értekezlet elé terjesztett, erre nézve a főbb-kevesébe kipróbált és bevált módoknak egész sorát öleli fel, amelynek fölkarolása erős munkát, fáradhatatlan kitartást és nagy idealizmust igényel. Nem kételkedünk benne, hogy ott, ahol megvolt a kellő szervezési képesség és erő arra, hogy a szombati értekezletre pártkülönbség nélkül összehozza a gazdasági társadalom eddig annyira ellentétes törekvésű tényezőit és megvolt a kellő szakértelem arra, hogy ezt a nagyszínvonalú értekezletet a megfelelő javaslatokkal foglalkoztassa és közös törekvésekre egyesítse, ott meglesz a kitűzött célok felé való egyenes törtéteshez szükséges minden egyéb kvalitás is.

Az értekezleten az eszme kivitelére nézve két módszer jött javaslatba; az egyik *Hatvany-Deutsch* Sándoré, amely mindjárt a kivitel szervezésén kezdendő, a másik az előterjesztésé, amelynek *Hieronymy* Károly és *Kornfeld* Zsigmond tőzsedeelnök, csak úgy, mint *Rubinek* Gyula az OMEGE kiküldötté voltak a legmelegebb szószólói s amelynek értelmében elsősorban a társadalmi munka volna a kivitel céljaira képesítendő és szervezendő. Az egyik cél a másikat ki nem zárja, sőt úgy találjuk, hogy kivitelre szervezett társadalmi munkával lehetne még leginkább megvalósítani azt a minden bizonynyal praktikusabb végcél: a kivitel fokozását. Az életben ügykeredő praktikus férfiak részéről erdevén a kivitelre ajánlott mindkét módszer egyaránt, nem férhet hozzájuk az a gyanu, hogy bármelyik javaslat is csak a hazai bürokrácia unvosztóit szándékoznék még jobban összehoztatni. Az előterjesztés végre is oly praktikus célokat tűz az egyesület elé, amelyeket egy bürokratikusnak, aktákra berendezett iroda nem képes megvalósítani. Külföldi viszonyok feltárására és üzleti összeköttetések létrehozatala céljából való utaztatás; iparosainknak külföldön kedvelt formájú és minőségű cikkekkel való megismertetése és azok előállítására való betanítása; kiviteli konzorciumok alakítása; kiviteli kalkulációk összeállítása és az érdekelt részére való közrebocsátása; külföldi importcégekről való referencia-adás, a külföldi vám-és tarifa-viszonyoknak fölvilágosításnyújtás céljából való nyilvántartása stb. mind nem bürokratikus természetű feladatok. E feladatok megoldása terén hézagpótló munka vár a létesítendő szervezetre. Igaz, hogy a feladatok egy része más, államilag létesített intézményeinkre, konzultusainkra és kereskedelmi muzeumunkra hármanak és a szakértekezleten *Weiss* Berthold orsz. képviselő számon is kérte ez intézményeinktől a gondozásukra bízott érdekeket, csak hogy ez intézmények a társadalom megfelelő szervezete nélkül alig képesek céljaikat csak megközelíteni is. Ha sikerül majd ez intézményeket szerves kapcsolatba hozni az exportegyesületben tömörülő társadalmi tényezőkkel, ha sikerül a társadalom lüktető vérkeringését bekapcsolni ez elernyedő szervezetek poshadt véredényeibe, ezekre is új erő és munkában eszódó, pezsdülő élet vár.

Most már a társadalom és állam áldozatkészségén a sor, hogy a fölvetett eszme testet ölhessen, mert különben *Hieronymy* Károly jóslása szerint az alig megalakult intézmény anyagi erők híján prosperálni képtelen lesz. Az állam a maga részéről már kilátásba helyezte a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatást. A kormányknak az értekezleten résztvevő képviselője kijelentette, hogy esetleg hajlandó a keresk. muzeumot a kiviteli egyesület felügyelete alá helyezni

és így az állam részéről ez intézménynek jutó anyagi eszközök is az egyesület irányítása szerint kerülhetnek fölhasználásra. Bizvást hiszszük, hogy azok a körök, amelyekre a létesítendő intézmény támaszkodhatni vél, nem fogják cserbenhagyni azt az eszmet, amelynek megvalósítását első sorban az ő saját érdekük parancsolja. És ha 1844-ben a kicsi és szegényes magyar társadalom *Battányai* és *Kossuth* égisze alatt létre tudta hozni az ő Kereskedelmi Társaságát, a meggyarapodott és a viláfgorgalomból magának részkövetelő mai Magyarország csak képes lesz *Hieronymy* Károly, *Kornfeld* Zsigmond és *Lánzy* Leó vezérlete alatt a maga exportegyesületét megteremteni!

Vágó József.

BELFÖLD

Szatmári Mór üdvözlése. *Szatmári* Mór országgyűlési képviselő a következő táviratot kapta választókerületéből:

A képviselőházban elhangzott beszéde alkalmából tartalomban gazdag beszédeért őszinte szívvel üdvözlök és bü ragaszkodásokat jelezek ki a margittai választókerület függöttségű polgárait.

Lendli Adolf vádja. *Temesvárról* táviratozzák: Tudvalevőleg néhány héttel ezelőtt *Lendli* Adolf országgyűlési képviselő *Utazás a kerületemben* címen röpiratot írt, amelyben több rendbeli vádat emelt *Temesvármegye* tisztáira ellen. E vádak megvizsgálására a megyei közgyűlés báró *Ambrózy* Béla elnökele alatt bizottságot küldött ki, amely *Lendli* képviselőt e hó 6-ára meghívta. Minthogy a bizottság ezen ülésén *Lendli* nem jelent meg, ma délelőtt ismét összehívta a bizottság, de eljárását meg sem kezdte; báró *Ambrózy* ugyanis közölte a bizottsággal *Lendli* levélbeli kijelentését, hogy a meghívásnak nem tesz eleget, mire a bizottság három *Lendli*-párti tagja és pedig: *Fülöp* Béla országgyűlési képviselő, *Hollósy* Gyula bírtokos és *Pépa* János buziási román esperes lemondtak bizottsági tagságukról. Erre az elnök a bizottság működését beszüntette, kijelentvén, hogy a történekről a megyének jelentést fog tenni.

A tápéi mandátum. *Szegedről* jelentik, hogy *Rohonczy* Gedeon, a tápéi kerület szabadalvűpárti jelöltje ma tartotta *Dorosmán* és *Tápén* nagy közönség előtt programbeszédét. *Rohonczy* megköszönte a bizalmat és azt mondta, hogy az önálló vámtérület híve, mert hite szerint az ország csak így boldogul.

A függetlenségi párt szervezése. A kolozsvári függetlenségi part, mint levezetőnk táviratozza, ma délelen tartotta szervező-gyűlést. *Kossuth* Ferenc, *Borbás* Béla, *Vissontai* Soma, *Lenyvel* Zoltán, *Bedőházy* János, *Nessi* Pál és *Vértán* Endre képviselők beszéltek. Délben társasbéd volt.

Ruthének — magyarok *Szabó* Jenő főrendiházi tag tegnapi felhívását egy rövid megjegyzéssel kísértük. Erre vonatkozólag most *Szabó* Jenő a következő levelet intézte lapunk főszerkesztőjéhez:

Kedves barátom! Féltővértel, mert mi nemcsak magunkat illetőleg küzdünk a „ruthén” elnevezés ellen, hanem hegyvidéki orszáku testvéreinket illetőleg is. Jogunk van erre, mert intelligenciánk nagyobb része orosz, vagy helyesebben: magyar-orosz vérből származik s így a nép elnevezéséből mindig ragad ránk valami. Ha egyszer magyarságunk Róma által is el lesz ismerve, semmi, de semmi okunk sem lesz ezt szegyeini, míg ezt a derék népet az eddigi évszázados nomenclatura szerint oroszoknak vagy magyar-orosznak hívják, de a gácsországi ruthénekket nem akarunk egy kalap alá jutni, nem akarjuk, hogy azokról is ragadon ránk valami, — ez ellen éleire-balára küzdünk és nem mi leszünk az oka, ha a mi 700 éves testvériségünk megbomlik, hanem azok, akik a „ruthén” divatot gyártották.

Vannak köztünk „oláh” származásúak is, akik csöppet sem szegyeinik oláh származásukat, de tagadják azt, hogy őseik románok voltak. Viszont hogyan van az, hogy a nagyváradi egyházmegye hiveinek egy negyedrészre magyar és még sem tudnak a nagy-károlyiaknak magyar papot adni, habár az ottani papok nagy részének neve még ma is magyar és ezek a papok még ma is jól tudnak magyarul? Ez onnan van, mert ott már a régebbi keleti román divat nagyon megfészkelte magát. Ne játszzunk tehát a veszedelmes jelszavakkal és ne üzzünk struc-politikát, mert a mi magyar orszáink saját nyelvükön sohasem fogják magukat ruthénekknek nevezni, hanem a ruthén-divat csak arra való, hogy valamegy tetszelős szalónkábat módjára eddigi magyar

intelligenciánk sorait megbontsa. Nagy-károlyi testvéreink pedig jobban tennék, ha a nagyváradi egyházmegye többi 43 magyar parókiájával egyesülve és szövetkezve, ily tömörülés által azt az igazságot igyekeznének napfényre deríteni, hogy a nagyváradi egyházmegye épp oly kevéssé román, mint a munkácsi, hanem egyszerűen csak görög-katholikus.

Kérve, hogy jelen soraimnak becses lapokban helyt adni sziveskedjél, vagyok barátai üdvözlöttem.
Igaz híved
Szabó Jenő.

A magyar gyáripár érdekében.

Budapest, november 23.

Láng Lajos kereskedelmiügyi miniszter közvetlenül azután, hogy a Magyar Gyáripárosok Országos Szövetségének küldöttsége a kormányelnöknel, a pénzügyminiszternél és nála az állami beruházások ügyében tisztelettel, kijelentette, hogy át lévén halva az állami beruházások gyors végrehajtásának szükségességétől, ezt az ügyet nem akasztani, hanem személyesen óhajja a kérdésben érdekelte gyáripárosokkal tárgyalni. E végből a miniszter ma délelőttre értekezletet hívott össze, amelyen a miniszter elnökölte alatt a következők vettek részt: Gróf dr. *Wickenburg* Márk államtitkár, Csóko *Ferenc* és *Márk* Károly miniszteri tanácsosok, dr. *Hogyeszhalmy* Lajos, *Menczer* Lajos, *Papp* Arpád és dr. *Neumann* Károly osztálytanácsosok és *Kolozsváry* Endre posta-és táviratigazgató; a Magyar Gyáripárosok Országos Szövetsége részéről dr. *Chorin* Ferenc elnök, *Hatvany-Deutsch* Sándor alelnök, *Herzog* József, *Neuschloss* Ödön, *Thaly* Zsigmond és *Veith* Béla.

Az értekezletet *Láng* kereskedelmiügyi miniszter nyitotta meg, kijelentve, hogy a kormányknak előteként szándéka, amennyire azt az állam pénzügyi helyzete megengedi, odahatni, hogy a magyar iparvállalatok a mostani válságos időben is és addig, míg a magánvállalkozás ismét némileg fölendül, üzemeiket legalább a mai, már amugy is lényegesen redukált keretben tarthassák fenn és különösen a legközelebbi két esztendőben, nygmint 1903-ban és 1904-ben, az ez idő szerint alkalmazásban levő munkáltszámnak foglalkoztatását biztosítsa.

Az eszmecserre megkönnyítésére a miniszter ezután kifejtette egyrészt, mily pénzügyi eszközök állanak beruházási célokra a kereskedelmiügyi tárca rendelkezésére, másrészt mily természetűek azok a beruházások, amelyekre nézve az előmunkálatok vagy teljesen elkészültek már, vagy pedig a befejezéshez közel vannak.

A kereskedelmiügyi miniszter egyáltalán behatóan ismerte a kormány nézeteit abban a tekintetben, hogy a beruházások mily arányban osztassanak meg az állami gyárak és a magánipar között.

A miniszternek az egész beruházási programról felőlelő és az összes részletekre kiterjedő beszéde után hosszabb eszmecserre indult meg, melynek befejeztével a miniszter kijelentette, hogy köszönettel fogadja azokat a szakszertű részletes információkat, amelyeket a Gyáripárosok Szövetségének kiküldöttéi elője terjesztettek és biztosította őket, hogy ezeket a kormány sürgősen fontolóra veszi; felhívta egyáltalán a Gyáripárosok Szövetségét, hogy egyrészt a beruházásoknak azon mértékéről, amely szükséges, hogy a vállalatok a fentebb jelzett keretben üzemeiket fenntarthatassák és további munkáselebeosztásukra ne kényserhessenek, másrészt pedig arról az anyáról, melyben e munkák az állami és magánipar között megosztandók volnának, a legrövidebb idő alatt az általa kijelölt keretben részletes előterjesztést tegyen. Időközben a maga részéről gondoskodni fog, hogy a már előkészített helyiérdekű vasutaknak kiépítését lehetővé tegyék azzal, hogy a minisztérium minden lehető könnyebbséget megadjon ebben, minthogy általános közgazdasági szempontból is erre kiváló súlyt fektet.

Az értekezlet végén dr. *Chorin* Ferenc a Magyar Gyáripárosok Országos Szövetsége nevében köszönetet mondott a miniszternek, hogy ezt, a nemzeti munka szempontjából nagyjontosságú ügyet, oly buzgón s minden formáság kikerülésével felkarolni sietett.

— BUDAPESTI NAPLO. November 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

KÜLFÖLD

Koerber a kiegyezésről.

Ludapest, november 23.

Az osztrák nagyiparosok központi szövetsége ma közgyűléssel ünnepelte tízéves fennállását. A gyűlésen Koerber osztrák miniszterelnök beszédét mondott, amely minket azért is érdekelt, mert ha röviden is, de érintette a még be nem fejezett kiegyezési tárgyalásokat. De volt a közgyűlésnek még egy érdekes mozzanata. *Kohn* alelnöknek a kiegyezésről tartott előadása, amely valóságos hadizenet Magyarország iparfejlesztő törekvései ellen. Ez a pókhendi és fenyegető hang jut kifejezésre a szövetség által elfogadott alábbi határozati javaslatban is. Volt-e erre a határozatra valami befolyással a miniszterelnök előző beszéde, még nem tudjuk, de úgy látszik, Koerber nyilatkozta kacérkodás az osztrák közvéleménnyel annak a lojalitásnak rovására, melyet a magyar kormány tőle mindannyiszor elvárhat, amikor a kiegyezés kérdését a nyilvánosság elé viszi.

Bécs, november 23.

Az osztrák nagyiparosok központi szövetségének mai jubiláris közgyűléssel ünnepelte tízéves fennállását. Jelen volt: Koerber miniszterelnök báró *Call* kereskedelmi miniszter, több más miniszterium képviselői, az urakházának és a képviselőházának sok tagja, a kereskedelmi kamarák képviselői és sok nagyiparos.

A gyűlést *Kink* elnök nyitotta meg. Beszédében megemlékezett Krupp elhunytáról, amely az egész világ iparosait mélyen meghatotta és felhatalmazást velt arra, hogy a szövetség nevében részvétét fejezhesse ki Krupp özvegyének és Krupp Artburnak. Azután örömmel üdvözölte a szövetség körében a miniszterelnököt és a kereskedelmi minisztert és kiemelte, hogy a miniszterelnök a legnehezebb viszonyok között is megtartotta a nagyiparosok gyűlésén két évvel ezelőtt tett ígéretét hogy az iparosok mindenkor tárt ajtóra találnak nála, amiért hála illeti meg. (Zajos helyeslés.)

Azután Koerber miniszterelnök mondott beszédét.

Mindenekelőtt a munka és ipar jelentőségét hangsúlyozta, aztán arra kérte a szövetséget, hogy a haza határain kívül nagy piacot igyekezzenek szerezni és a hagyományos szerénységet levetni. Ha a kormány a togyasztókkal kötött jár, a közös célt el is fogják érni. Némi, noha szerény megnyugtatót adnak a monarchia viszonyai. A kormány mindenképpen azon van, hogy a gazdasági egyeztet jelemtársa és ezért meghozza a legnagyobb áldozatokat, ha csak nem teljesen elcsúsztatják. A magyar kormányt hazája jól feltehető érdekében ugyanez a szellem hatja át. Még nem jutottunk — úgy mond — teljes meggyezésre az új és mindenestre ismét hosszabb időre kiténdő szerződésre nézve és én nem tudom előre megjósolni a véget. De önkön ismerek a mi álláspontunkat. Csak azt akarom még hozzátenni, hogy minden esetre meg fogjuk tudni védeni az osztrák ipar érdekeit. Különösen az új vámterária irányát és tekintetben a kormány figyelmé. Epp oly természetes, hogy a kormány csakis a hazai termelőkre kedvez, hosszabb időre szóló kereskedelmi szerződéseket szándékozik kötni. Reméljük, hogy az a nagy érdeklődés, amely a szerződések iránt nálunk is. Magyarországon is nyilvánul egy a tárgyalásokat, mint a monarchia két állama között való gazdasági meggyezést lényegesen elő fogja mozdítani. Az érdekek versenyével járó nehézségekhez járunk nálunk még az a különös gáló körülmény, amelyet megnevezni fölösleges, és amely horderejében felülmúlja a többi veszedelmeket mind, mert az összes szervek romlását vonja maga után. A gazdasági élet egy nagy válság jelenségeivel is meg tud birkózni, de szinte védtelen, ha kívülről nyomásztó pangást kényszerítenek rá. Bajos megérteni, hogy miért nem akarják az egész lakosság gazdasági érdekeinek oly nagyjelentőségű területét a pártok heves tusája alól kivenni és miért kell e haro pusztító hatásoknak a munkázások megbénulásában, az általános adóközpénység összekésében, az egyén gazdasági teterejének elszibbadásában nyilvánulnia. A kormány — mondotta végül a miniszterelnök — nem tudja megérteni ezt az összeüggést. Sőt hivatalbá lépése órájától mostanáig mindenkor tagadta jogosultságát és minden törekvését arra irányította, hogy ezt az összeüggést megszüntesse. Azért nem is kell programját megváltoztatnia. Mint eddig, ezentul is a termelés összes ágairól való gondoskodást egyik legfontosabb, leg sürgetőbb és legmuhatalanabb kötelességüknek tartjuk. (Leikes éjenzés.)

Kink elnök az osztrák iparosok nevében köszönetet mondott a miniszterelnöknek és azt mondta:

— Mi iparosok a miniszterelnökben nem látjuk ugyan a közmunkaügyi minisztert, de igen is látjuk benne a par excellence munkaminisztert. Azután azt kívánta, adja isten, hogy Koerber kitarson néző állásában az osztrák termelés és az osztrák népek javára. (Zajos helyeslés.)

Az évi jelentést és a szövetség tíz évi működéséről szóló jelentést helyesléssel vetik tudomásul. Azután *Kohn* alelnök tartott előadást Ausztria és Ma-

gyarország kiegyezéséről és azt mondta egyebek között:

— Ha csakugyan úgy volna, hogy most utóljára jön létre Magyarországgal a kereskedelmi és vámszövetség, akkor jobb mindjárt most elválni, kivált ha érdekeinkre káros vámtörvényekkel lehetnének Magyarországnak, hogy a jövő évtizedben előkészüljen a szakításra.

Az előadás kapcsán felolvasott egy határozati javaslatot amelyet a gyűlés vita nélkül egyhangulag elfogadott.

A határozatban sajnálja a közgyűlés, hogy az osztrák és a magyar kormány között a vámszövetség és az autonóm vámterária dolgában folyó hosszadalmas tárgyalások, amint látszik, még most sem vezettek végleges eredményre. A bizonytalanság tartós állapota a legkárosabb hatással van birodalmunk jólétére. Mert az ipari vállalkozó kedvet megbénítja és a gazdasági intézkedéseket megakasztja. A gyűlés biztosan elvárja, hogy a monarchia két államának gazdasági meggyezése ne történjék, mint eddig mindenkor. Ausztria rovására, hanem hogy egy a megállapodásokban, mint lojalitás megtartásuk biztosítékai tekintetében az osztrák ipar termelési viszonyait feltétlenül számot vessenek és hogy különösen az autonóm vámterária az osztrák ipar viszonyaira tekintettel legyen. E feltételeknek meg nem felelő gazdasági meggyezésnél — ilyen esetösség jelentőségének teljes éismerése mellett — a gyűlés feltétlenül jobbnak tartaná a gazdasági önállóságot. A szövetség tehát kérve-kéri a kormányt, hogy a magyar kormányján egyik vagy másik irányban sürögően fejezze be a tárgyalásokat és az erre vonatkozó javaslatokat minél előbb terjessze a Reichsrath elé. A képviselőháztól pedig a leghatározottabban elvárja a gyűlés, hogy felismerve a gazdasági viszonyok rendezésének sürögését ezt a javaslatot muhatatlanul alapos tárgyalás alá vegye és ha csakugyan bebizonyul hogy a kormány Ausztria érdekeit megóvja és sikeres képviseletre de csakis ebben az esetben, ne vonja meg közreműködését a monarchiánk jövőjére döntő jelentőségű törvényhozási munkáitól, hanem ellenkezőleg, adja meg a kormányának készségesen azt a támogatást, amelyre ennél a feladatnál okvetlenül szüksége van. A gyűlés kérve-kéri képviselőháza, tartassa szem előtt, hogy a vámszövetségi tárgyalásoknak Ausztriára nézve nem egészen kedvezőlen eredmény csak akkor remélhető, ha népképviselőink a bertejlesztendő javaslatok szigoruan tárgyalás megvitátásával biztosítja azoknak elvetését vagy elfogadását, annál is inkább, mert nem parlamentáris uton minden bizonynyal csak Ausztriára nézve kedvezőlen eredmény várható.

Több tárgya a gyűlésnek nem volt, mire az elnök berekesztette a gyűlést.

HIREK

Budapest, november 23.

— A király állapota. A külföldi lapok még most is nyugtalanító híreket közölnek királyunk betegségről. Ezzel szemben, mint levelezőnk jelenti, a tény az, hogy ő felsége állapota egyre javul. Délben ő felsége megint hosszabb sétát tett a schönbrunni parkban és aztán hosszabb ideig államügyekkel foglalkozott.

— *Mafalda* hercegnő. Rómából téviraózzak: A Kvirinában ma vették fel a jegyzőkönyvet *Mafalda* hercegnő születéséről a király, a miniszter és államtitkárok, a szenátus és a kamra képviselői és a többi állami méltóságok jelenlétében. A hercegnő neve *Mafalda, Mária, Erzsébet, Anna és Romána*. Tanúként *Saracco, Zavadelli és Biancheri* szerepeltek. A jegyzőkönyvet mint koronajegyző *Giolitti* vette fel. A Stefani-ügyenökség közteszté, a király által ma délelőt aláírt amresztia-rendeleteket.

— A szász trónörökös balesete. Halleinből jelent egy távirat: *Frigyes* Agost szász trónörökös délelőt 11 órakor küönönattal Gollingból baza utazott Drezdába. A vadászatiakból baj nélkül vitték ki a pályaudvarra. Állapota aránylag nagyon kedvező. Egy Zalzburgi távirat szerint a trónörökös délelőt 11 óra 13 perckor Gollingból küönönattal odaérkezett. A pályaudvaron *József Ferdinánd* főherceg és *Germana* főhercegnő üdvözölte. A trónörökös a szalonkoosiban megreggelizett és 12 óra 37 perckor tolytatta útját Münchenen át Drezda felé. A beteg állapota egészen kielégítő.

— A képviselőház halottja. Nagyszalonlóról táviraózzak nekünk, hogy *Balogh László*, a nagyszalonlói kerület országgyűlési képviselője vasárnap hajnalban meghalt. A boldogult hét évig képviselte kerületét a függetlenségi párt elveivel, de sem a pártban, sem a parlamentben nagyobb tevékenységet nem fejtett ki. Az utóbbi években már alig mutatkozott a Házban, mert állandóan betegeskedett. Nagyszalonlótól köztisettelet övezte az elhunytat, aki ott, mint a Gazdákör elnöke és a takarékpénztár igazgatója elnöke jelentékeny szerepet vitt a város gazdasági életében. A meggyűléseken a függetlenségi párt vezéremberei közé tartozott.

— A király és a F. M. K. E. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület selmeozbányai közgyűlése alkalmából táviratilag fejezte ki hódolatát a

királynak. A felség az egyesületnek ezt a hódolatát szívesen fogadta s Nyitra vármegye főispáni hivatala útján legmagasabb köszönetét fejezte ki érte.

— *Nincs válasz*. A belga királynak — úgy látszik — különös gyönyörűsége telik abban, hogy botrányt botrányra halmozzon s végre teljes leplezetlenül, a maga igazi sivar valóságában mutatassa be magát a világnak. Ő felsége egyike a legvilágosabb királyoknak. Operettfigura lett belőle a kalandjáról révén s olyan király-e a fennnevezett király, hogy a félvilág sokkal komolyabban veszi, mint a világnak a másik, a komolyabbik fele. Az efféle cigányéletű embernek rendesen jó szíve van. Könnyen mulat mással, nem kell hivogatói s könnyen hajlik arra is, hogy résztvegyen a más szomorúságában. Pénze néha nincs, de szíve mindig bőségesen van akármé számára, aki elébe kerül. S ismerünk vén bohémeket, akik máskülönbön rossz fiúk, de a családjukkal szemben a véletlektől gyöngödek, kedvesek, áldozatra készek. Ezzel mintegy levelezései igyekeznek azt a sok bűnt, ami éppen a családjuk megrövidítésében a lelkiismeretüket terheli. Ez volna egy körülbelül, nagyon is vázlatosan a vén bohém természetrajza s hogy a bohém király-e vagy eszmadiagelyen, az úgy nagyjában egyez meggy. — Lipót király azonban rácsófol a természetes igazságra. Ot a koronája felmenti az apró-cseprő konzekvenciáktól. Ő léha ember a világban, léhasággal megkeserítette a felesége a gyermekei életét, de ezért cserébe nemcsak hogy semmit se ad, hanem otthon is folytatja a játékok. Szörnyű korrekt urak játszsza ki magát s mintha csak jussa volna rá, szigorú, zsarnok apának is. Nem bocsát meg a gyermekeinek, holott nagyon is rá van szorulva arra, hogy nagy elnézéssel viseltessek vele szemben a lánya, Lónyay grófné. A lánya, aki az anyja tönkretett életét kérhetné számon tőle. — Lipót azonban másképpen fogja föl a dolgot. Ő a megbántott ember s ebben a minden eddigi szerepében is komikusabb szerepben az izléstelen grombaságok sorozatát követi el a jókedvű öreg ur. A legújabb az, hogy gróf Lónyaynének arra a telegrammjára, amelyben gratulált a brüsszeli merényelt sikertelenségéhez — még csak választ se küldet. Azt az utasítást adta ki annak az íródnak, amely nem a szerelmi levelezéseit, hanem egyéb korrespondenciáit intézi, hogy fölséges válaszolni a telegrammra. — Ezzel most már valószínűleg véglegesen elvette a magyar grófné kedvét attól, hogy további kísérletekben próbálgassa megtalálni a belga királyban az édes apját.

— Nyugdíjintézet a kereskedelmi alkalmazottak számára. Az állásnéküli kereskedelmi alkalmazottak segélyezésére a múlt évben alakult nagybizottbizottság vasárnap délelőt értekeletet tartott. *Lánczy* Leó elnök mindekeztől arról a nagy tevékenységről számolt be, melyet a bizottság teljesített és a tett tapasztalatok nyomán rámutatott azokra a feladatokra, melyeket a bizottságnak a jövőben teljesítenie kell. Egyben bemutatta a múlt évi akció számbeli adatait is, melyek szerint a bizottság céljaira be olyt összeesen 47,200 korona ebből készpénzben ruhákban és vasuti jegyekben kiosztott a bizottság összesen 33,600 koronát.

Brust Dávid köszönetét fejezte ki a bizottság nevében is azért a leikes kézségrért, amelyel *Lánczy* Leó elnök ezt a fényes sikert biztosította. Erre maróthi *Fürst* Bertalan terjesztette ő indítványát a bizottság további működését illetőleg. Terjedelmes emlékiratot, melyben nemcsak a megívó bajokra, hanem azoknak okaira is erős érvekkel mutatott rá, nagy tetszéssel fogadta a bizottság és egyhangulag ellogadta *Fürst* Bertalannak azt az indítványát, hogy a bizottság tegye meg az előmonkálátokat az országos helyközevetési szervezése és egy nagy az alkalmazottak legfontosabb humanus érdekeit szolgáló nyugdíjintézet alapítása iránt. *Auer* Robert mindenben hozzájárul *Fürst* indítványához és kéri *Lánczy* Leó elnököt, hogy ezeket az emunens iontosság mozgalmaikat is támogassa vezetésével. *Kabos* Ede *Zerkovits* Emil, *Iriez* Miksa, *Bánfi* Oszkár, és *Reiman* Gyula hozzászólása után ezután a bizottság *Lánczy* elnök indítványára elhatározta, hogy működését most az előterjesztett indítvány értelmében tökélet a nyugdíjintézet alapítása körül szükséges munkákra fogja terelni, elhatározván egyben, hogy a bizottság céljaira ez évben is nagyarányu kereskedelmi bált rendez az összes rokon- és testvéregyestülétek bevonásával.

— *Bucsu* az Erzsébetvárosban. A főváros VII. kerületének ma volt a bucusa. Az ünnep a szegényháztéri plébánia-templomban folyt le. Reggel 7 órakor *Novák* István segédlelkész mondott csöndes misét, 8 órakor szintén csöndes mise volt, amelyet *Filo* Lajos tartott. Kilenc órakor *Kun* István segédlelkész mondott misét, amelyet 10 órakor a zenés-mise követte. Ez a katolommal *Tóthassaly* Béla plébános végezte a szeriatást, amelyen az Erzsébet-árva ényház növendékei adtak elő karéneket. A szentbeszédet *Czanner* Lajos tartotta s az ünnep egyházi részét délután 4 órakor hatánival fejezték be. A plébánián délelőt disz-ebed volt, amelyen a kerület előjárói s előkelőbb polgárai vettek részt. A bucua alkalmából a Szegényház-téren tömördek mutatványos bódé mézesbábos-tárolt állott, amelyek között a késő esteli órákig hullámozott a közönség.

— **Veredy Károly gyászja.** Megrendítő szerencsétlenség szomoró gyászt hozott dr. Veredy Károly székelyvárosi kir. tanfelügyelő családjára. Huszéves *Irenke* leánya tegnap reggel leesett az emeletéről s tíz percre meghalt. A leánya napokon át ápította beteg édesanyját, sokszor egész éjjeleken keresztül virrasztott mellette. Az állmatlanság annyira kimerítette az idegét, hogy szédülés környezte és a lakás konyhájából a nyílt folyosóra ment, hogy a friss levegő felüldüljön. Azonban megszédült s az alacsony rácson keresztül lezuhant az udvar kövezetére. Az esés, noha alig négy méternyi magasságból történt, olyan szerencsétlen volt, hogy a viruló fiatal leány a belső sérülések következtében néhány perc múlva meghalt. A főváros körében általános részvét nyilvánul a borzasztó esepástól lesújtott család iránt és különösen az oly fiatalon elhunyt leánya édesatyja érzi e tragikus eset alkalmából, hogy mily ószinte becsüléssel és szeretettel adózik mindenki az ő közhasznú munkásságának és nemes jellemének.

— **Tiszviselők közgyűlése.** Az országos tisztviselők szövetsége ma délután a megyeház disztermben Vörös László nyug. államtitár országgyűlési képviselő elnöklésével igen látogatott közgyűlést tartott. A közgyűlést Vörös László elnöki jelentésével nyitotta meg, melyben vázolta a szövetség eddigi működését.

Kifejtette, hogy s-ükségesnek mutatkozott a szövetséget feloszlátása és helyébe az *Állami tisztviselők országos egyesületének* megalakítása. Elnöki jelentését így fejezte be: a tisztviselők érdekében kifejtett becsületes munkálkodásunkkal kiérdemelt teljes lelki megnyugvással jelszót a zászlót, mely alatt eddig küzdöttünk. De nem azért, mintha a magyar tisztviselői kar érdekében még folytatandó küzdelmeknek csak távoli szemléltető akarnánk lenni. Nem új zászló alatt egyesülünk. Magasabb érdekek által vezéreltetve, beavadunk az Állami Tisztviselők Országos Egyesületébe, hogy vállalt munkáit kívánjuk a magyar államtisztviselőknek anyagi és erkölcsi boldogulásáért. Ezután a számadásokat hagyják helyben és kimondták a szövetséget megszűnését és az új tisztviselői egyesületbe való beolvadást.

Andor Endre még néhány szóval buosztatta a szövetséget.

Az új egyesület megnyitó közgyűlésén szintén Vörös László elnököt. Megnyitó jelentésének felolvasása után ajánlja az alapszabály-tervezet elfogadását.

Káplány Géza szegedi táblabíró azt kívánja, hogy a vidéken alakuló helybizottságok ne a vidéki körnek, hanem egyenesen az egyesületnek legyenek tagjai s így az országos egyesület alapszabályait, nem pedig a vidéki fiók-egyesület alapszabályait legyenek kötelezők azok tagjaira. Ezáltal természetesen a helybizottságok tagjai az országos egyesület kongresszusain is résztvehetnek és szavazhatnak.

Csep József azt kívánja, hogy az állami tanítók, tanítóknak és óvónők is rendelkezjenek tagjelvényekkel az egyesületnek. Harmath Domokos. Dömötör János és Kardos Albert vidéki egyesületi küldöttek hozzájárulnak a javaslatához, annál is inkább, mivel a vidéken már amenny is sok helyen tagjai az egyesületnek.

Markovics Győző és Szilágyi József a javaslat ellen szóltak. Andor Endre felszólalása után a közgyűlés Csep József indítványát elfogadja, mely szerint minden állami tanító, tanítóknak, óvónak, végrehajtó stb. tagja lehet az egyesületnek.

Az alapszabályok részletes tárgyalásával Káplány Gézának a vidéki körök helyi bizottsága érdekében hangzott kívánásait Andor Endre, Harmath Domokos és Benedek Sándor leírásgóstitásai után nem fogadták el.

P. Judás Ödön az alapszabályoknak azt a részét kifogásolja, hogy az egyesület közgyűlésén jogosítva vannak egyesületi tagokon kívül nem tagok is résztvenni. Káplány, Markovics, Szilágyi József, Andor Endre, Nyikos Lajos nozzászóása után az eredeti szöveg mellett szavazott a többség. Az alapszabályok többi pontjait egyhangúlag elfogadták. Ezután egyhangúlag megszavazták az egyesületnek 1903-ra szóló költségvetését.

A közgyűlés utolsó pontjaként az egyesület elnökségét választották meg. Tíz tag titkos szavazással kért, Andor Endre ez indítvány visszavonását kérte, de a többség leszavazta. A szavazás eredményét a legközebbi választmányi ülésen fogják közölni. A választás valószínűleg a kistisztviselők győzelmével végződött, de kétségtelen, hogy egyhangúlag választották meg elnöknek: Vörös László országgyűlési képviselőt, társelnökké pedig: Benedek Sándor közgyűlési bíró és Káplány Géza szegedi táblabíró.

— **Házaság.** Fényes esküvő volt ma délelőtt a dohány-utcai zsidótemplomban. Dr. Hirsch Ödön fővárosi ügyvéd vezette oltárhoz Keppich Irén kisaszonny, Keppich Emil tiszabódi földirtokos leányát. A templomot előkelő közönség töltötte meg. Ott voltak a többi közt Gyulai Pál főrendiházi tag és Kohner Zsigmond, a pesti izraelita hitközség elnöke, akik a polgári esküvőnél mint tanúk szerepeltek. Továbbá König Gyula udvari tanácsos műgyemeli tanár, Schächter Miksa egyetemi tanár, dr. Herzl Manó magántanár, Fichtel Győző orvos. képviselő, Nagy Miklós, Fejelsberg Leó és dr. Radó Sámuel szerkesztők, a Franklin nyomdai társulat egész személyzete, dr. Pollák Illés az ügyvédi kamara ügyésze, Bischofs Artur nagykereskedő stb. Az esketési szertartást dr. Kohn Sámuel főbíró vezette, aki a fiatal párhoz szép beszédet intézett. A fiatal pár nászura Olaszországba indult.

Kampás József selmecbányai gimnáziumi tanár eljegyezte Ürmösy Erzséket, Ürmösy Bélának a selmecbányai Pehér-őrs vezérlelő tulajdonosának leányát.

— **Hegyi Antal utóda.** Csongrád község képviselőtestülete tegnapi gyűlésén elhatározta, hogy a plébánia-hivatal betöltése tárgyában a *edzői* püspökhöz és a kegyurhoz, gróf. Károlyi Sándorhoz kérelmet intéz az iránt, hogy a plébánosi állást egy békegyeszerető egyházi férfival mielőbb töltsék be.

— **Krupp halála.** Essenből táviratozzák: Az Alfréd-házban ma délelőtt százal több esmeni és környékbeli keresztény-egyesület gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy *Kruppnak* részvételtírárat küldenek. A temetés szerdán délelőtt 10 órakor lesz az acélöntőgár törzsházából. Az özvegy ma délelőtt a Hügel-vilába érkezett. Az igazgatóság és a gyászoló család halomszámra kapja a részvételtíráratokat. Bülow birodalmi kanellár a következő táviratot küldte a Krupp-cég igazgatóságának:

Mélyen meghatva az általam nagyrabecsült Krupp valóságos titkos tanácsos hírtelen elhunytának híreiről, önökkel, hivatalnokaival, munkásaival és barátaival együtt fájdalmasan gyászolom legnegyebb iparvilálatunk kipróbált vezetőjét, királyának leghivebb szolgáját és alkalmazottainak legodonkosodóbb atyját. Azonkívül táviratok érkeztek *Kidobes* badeni trónörökös-nagyhercegtől, *Kröpke* birodalmi postaminisztertől, *Lancanus* kabinet-önökötől, *Rheinbaben*, *Gossler* és *Dudde* miniszterektől stb.

— **Haláloság.** Tegnap reggel hunyt el hosszú szenvedés után szemlőhegyi villájában öv. *Alszeghy* Józseme. Az érdemes urnó anyja volt Cs. *Alszeghy* Irának, a Nemzeti Színház kitűnő művésznőjének és *Alszeghy* Kálmának, az Operaház főzenevezetőjének. Temetése kedden délelőtt 11 órakor lesz a kerepesi-telep halottas házából.

Nick Vilmosné szül. Gutwiltz Adél 57 éves korában 35 évi házasság után ma reggel meghalt. Temetése kedden délelőtt 10 órakor lesz a Damjanich-ut. 32. számú gyászházából.

Ruff Mór zentai csestváros Budapesten a Herzféle szanatóriumban meghalt. A boldogult köztisztviselőben élő polgár volt Zentának, ahol mindenki részvételt csatlakozik a korai özvegyiségre jutni hivesnek és a három árvaak járdalmához. Az elhunyt ma este Zentára szállították s az ottani sírban helyezik örök nyugalomra.

Beck Mór november 22-én 69 éves korában *Szegeden* elhunyt. Nagyszámú rokonság gyászolja a munkásságát örög ura.

Aradon elhunyt *Neumann* Ármin az aradi izraelita iskolák nyugalmazott igazgatója, ki mint az aradi kőbányagőzlyő egylet titkára is tevékeny részt vett a társadalmi életben. Nagyszámú család gyászolja, köztük fia *Neményi* Lajos, az ismert író és *Neményi* Zsigmond honvéd főhadnagy. Temetése nagy részvét mellett ma ment végbe.

— **Direkt összeköttetés Bécs és Peking között.** Az orosz vasutak torza mi igazgatója körlevéllel intézett valamennyi európai állam vasutagazgatóságához, amelyben az új szibériai vasút előnyeit sorolja fel a vizuálakkal szemben és kimutatja, hogy a nemzetközi forgalomban sokkal fontosabb szolgálatokat fog tenni ez a hatalmas vasutvonal, mint azt egyelőre sejtene is lehetne, mert nemcsak gyorsaság, hanem biztonság és kényelem tekintetében is határozottan felülmúja a vízi közlekedést. És minden európai vasutvárosnak lőbenjáró érdeke, hogy a szibériai vasutvonal egyenes összeköttetést teremtsen. Már csak a szállítás nyilvánvaló nagy gyorsasága is kívánatos teszi ezt az új összeköttetést, amely Kínát is egészen Európá közéébe hozza. A jelenlegi közlekedési eszközök segítségével például a nagy európai központokból Pekingbe 31–32 napig tartott az utazás, míg a szibériai vasut igénybevételeével csak 16 napig tart az út. És olcsóság tekintetében is sokkal előnyösebb, mert am a hajóntazás Pekingig 1700 frankba kerül az I. osztályon, 1200 frankba a II. és 620 frankba a III. osztályon, addig a szibériai vasut I. osztálya csak 1067 frankba, a II. osztály 851 frankba és a III. osztály 267 frankba kerül ellátással együtt. Ugy mondják, hogy az osztrák vasutagazgatóság szerződött is Párisban a szibériai vasutassal és bécs–pekingi egyenes vasuti összeköttetés létesítésére, amelyre Bécsben direkt Pekingbe szóló jegyeket lehet majd váltani.

— **Gyásznap.** A budapesti kegyesrendi főgimnáziumban gyásznapélyt tartottak ma délelőtt az intézet két elhalt tanárának emlékére. *Janky* Károly igazgató és *Pinter* Kálmán, a kitűnő író s tanár emlékének adoztak az igen szépen sikerült ünnepélyen, amelyet dr. *Prónay* Antal tanár rendezett. Az emlékezésben kívül mély hatást tett a hallgatóságra. *Csiklay* Aladár VIII. osztályu tanulóknak *Pinter* Kálmán ömü ódája, amelyet ifjabb báró *Szentkereszthy* Béla VIII. osztályu tanuló szavalt. A *Janky*ról szóló ódát *Endrődy* Béla VII. osztályu tanuló írta.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Egy párisi távirat szerint *Luneray* mellett, a diepe-st-vaenyi vonalon, ma reggel egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. *Mind a két mozdonyvezető és egy fűtő életét veszítette*, három más vasuti alkalmazott és két utas megsobesült.

— **Felhívás agyvelő testáására.** Flammarion Camillenek egy grófáné, aki rajongva olvasta a nagy csillagász író műveit, örökségül hagyott a finom testbőréről egy darabot, s Flammarionnak egyik könyve ebbe a bőrbőbe kötve pihen az író könyvtárában. És a krónika már több olyan könyvről tud, amelynek emberbőr a kötése, s általában nem új dolog az eltestált emberbőr. *Vilder* amerikai egyetemi tanár alighanem tudott beszélni az esetekről, s alighanem ezek inspiráltak neki azt az ötletet, amelyről Londonon át érkezett hír. *Vilder* tanár ur ugyanis kiváló tudóskhoz leveleket írt, amelyekben felszólítja őket, hogy bocsássák rendelkezésére haláluk után az agyvelejtüket. Természetesen tudományos célokra, anatómiai vizsgálódásokra. A dolgotban alapszabán véve nincsen semmi különös. Nagy férfiaknak ugyanis rendszeren meg szokták vizsgálni az agyvelejt mikor meghalnak, hogy a méretekből tudományos következtetéseket vonjanak le, így történt például egyik tavaly meghalt nagy emberünkél, *Szilágyi* Dezsőnél is, de ilyenkor aztán a nagy emberek agyvelejt visszahelyezik a halott koponyájába, s a holttesttel együtt eltemetik. *Vilder* tanár ur, amikor a felhívást szétküldötte, éppen csak azt a kis szíves-séggel kéri a tudós uraktól, hogy halálukban váljanak meg az agyvelejtüktől, nehogy neki minden esetben a halotthoz kelljen utaznia. Ez fáradságos és költséges is. Ami azt a pontot illeti, hogy leveleivel a tudós urakat a halálukra emléktette, ezt sem lehet valami sulyosan vonni. Elvégre is, gondolhatta magában, az okos ember ugyanis gondol a halálra és sem nem fél, sem nem irítozik tőle. Mennyivel inkább megkívánható az egy komoly tudóstól, hogy a halálra hidegen gondoljon és arra se borzongjon éppen össze, hogy a testét holtában szabadni fogják és egyes részét ki is szedik belőle örökre. Különösen, mikor tudományos célt szolgál vele. Hír szerint már jelentkeztek tudósok az agyvelő testáására, de alighanem akadnak sok olyan tudós is, aki borzongott és nem testál. És ha egyébert nem, hát már azért is megharagudott, hogy „enyje adta professzora, meg azt akarja, hogy én haljak meg hamarabb!”

— **Meghalt vagy megszőkötött.** Megirtuk annak idején egy konstantinápolyi telegram alapján, hogy *Hamdi* bég, a volt berlini katonai ataohé öngyilkos lett. Erről a még Törökországban is feltűnő esetről újabb a következőket írják: *A Hamdi* bég szerznoki származásúhoz hasonló esetek öppenéggel nem tartoznak mainapság a ritkán előforduló események közé az *Yildiz*-kioszkban. Eddig azonban lehetőleg kerültek, hogy európai összeköttetésekkel bíró katonatiszteket tegyenek el ilyen módon láb alól, mert féltek, hogy a hatalmas figyelme a török belső viszonyok felé fordul. Mígta azonban a *Frad* pasán elkövetett erőszakosságok bűntelenül maradtak, a kisebb nagyságok elcsendesítését minden nagyobb titkolózás nélkül úzik a portánál. *Hamdi* bégnek az volt a veszte, hogy rosszul élt a feleségével, akitől el is vált, amiért apósa, *Szaddedin* pasa, Konstantinápoly parancsnoka egyszerűen bevádolta vejét a szultánnál, aki *Hamdi* bégét büntetésből a negyedik hadtesthez helyezte át *Ezrermumba*. Az *Ornagot* felrendelték a hadgyminiszterumba, ahol mindjárt foglalták és egy közömbös vétektől el akardták, aki, mikor *Hamdi* bég vonakodott fegyverét átadni, öklével arculütötte felebbvalóját és az előrohánó katonákkal kegyetlenül is beverte. *Hamdi* bégét egy görög hajón mindjárt másnap éjjel utnak is indították *Ezrermu* felé, anélkül, hogy barátától és hozzátartozóitól egy szóval is elbocsúzhatt volna. És bég azonban még azon éjjel eltűnt a hajóról. Lehet, hogy öngyilkossá lett, de lehet, hogy a görög hajó személyzetét megvesztegetve sikerült partra szállnia. Azt a tisztet, akinek *Hamdi* bégét *Ezrermumba* kellett volna kísérnie, mikor Konstantinápolyba visszatért, a jelentéstétel után azonnal ellopták.

— **Egyetemi athlétaik klub.** Az egyetemi athlétaik klub a legközelebb elmulv választások *Szemere* Miklóst választotta meg elnöké. Ebből az alkalomból társasvacsorára hívta meg *Szemere* Miklós a klub tagjait, melyen részt vettek a budai Széchenyi-kőr valamint a *Szemere* Miklós asztaliársaság tagjai is, összesen mintegy 170-en. Az itjuság az est folyamán lelkes óvációkban részesítette a házagnad, ki kijelentette, hogy a szent-lőrinczi birtokán teljesen leiszorelt lövöldét az itjuság használatára dímentesen engedti át. *Szemere* Miklós azt is elhatározta, hogy a klub számára Szent-Lőrinczen sport-telepet létesít, ami nagyban hozzá fog járulni a különböző sportok élénkebb műveléséhez.

— **A villamos gyorsposta.** Rómából jelentik nekünk: *Piscicelli*-Taeggy mérnök, akit most angol-országi utja előtt az olasz király kihallgatáson fogadott, a „*Rassegna Internazionale*” legújabb számában hosszabb ismertetést közöl találmányáról, a villamos gyorspostáról. Találmányával Angolországban fogja megtenni az első gyakorlati kísérleteket. Érdekes, hogy *Piscicelli* számításai szerint az egész villamos vezeték költségei nem fogják túlhaladni kilométeren-

kint az 5000 lírát, mi által az egyes államokban a postai ízem jelenlegi költségei csaknem felénnyel csökkennek.

— **Automobilelles egyesület.** Páris utnak bocsátotta az autómobil a világ minden tája felé, Páris lett az oka, hogy az autómobil sport szintre érlelté fajult, amelynek ember, állat áldozattal esett már és minden pillanatban áldozatul eshetik, de Páris gondoskodik is elsőnek arról, hogy ez a tomboló sport féket kapjon. Párisban megalakult az autómobil-ellenes egyesület, amely tiszteletreméltó célokat tűzött maga elé, s programjának kibocsátása már is azt a véleményt szerezte meg számára, hogy intencióiban nagyon objektív. Az egyesület tagja lehet mindenki, aki valami veszedelmet pillant meg, amelyet autómobil okoz. Az egyesület egyrészt azokat kísérő figyelemmel és jegyzi meg, akik brúliós gyorsan hajtának és veszélyeztetik a járókelők épségét, szóval, mintegy feleketönyvet vezet a hős autómobilistákról, — de egyrészt mind a közönséget is ellenőrzi. Abból a szempontból ugyanis, hogy akadnak olyanok is, akik a rohanó autómobilok elé akadályokat gördítenek, hogy valami baj történjék és így kigyót-békát kiált-hassanak megint az autómobil ellen. Az egyesület tagjainak fölvetésénél sem felekezeti, sem politikai szempontok nem szerepelnek.

— **Mindhalálgi kivándorlók.** A skandináv-amerikai hajóvonal *II. Oszkár* nevű nagy új gőzösén különös dolog esett meg legutolsó útja alkalmával. A gőzös már három napja volt a nyílt tengeren New-York felé, amikor két ebuít emberre akadt a legénység. A két embert a kapitányhoz vitték, annak aztán megvallották, hogy hármán vannak: két skandináv és egy angol. Egy norvég kikötőben surrantak be a hajóra, hogy ilyen módon New-Yorkba jussanak ki, ahol kereset után akarnak látni, de nem volt annyi pénzük sem, hogy a legelőcsőbb helyen tehessék meg az utat. Megmondták nekik, hogy nem szállhatnak ki Amerikába, hanem ugyanazzal a hajóval visszajönnek. Addig is ledogoztatják velük az utat. A dolog nem volt ilyen a három legényembernek, de hát nem ellenkezehettek. Kevéssel ezután egyikük eltűnt. Keresték mindenütt, végre az elhagyott zugban ráakadtak. Egy koporsóban helyezték el ott egy utközben ehalt utast. Hát a macacs kivándorló elárvoltotta a halottat és ő fektűt helyére a koporsóba. Kizavarták onnan is s ugyancsak gondoskodtak arról, hogy a partra ne szállhasson a három legény. És hiába vigyáztak, kiköltöttek a partra. Most Newyorkban vannak.

— **Matiné.** Minden tekintetben sikerült matiné rendeztek ma délelőtt 11 órakor a szabásati mintaiskolai növendékei. A nagyszámu és előkelő, főleg hölgyekből álló közönség sorában ott voltak: gróf *Teleký Sándor*, *Szabóné Nogall Janka*, *Márkus Emília*, *Sebestyén Stettina Ilona*, *Paulay Edéné*, *Gelléri Mórné*, *Zemplény Tivadarné* stb. A matiné első program-száma dr. *Láng Margit*, a *Wallacs-kolégium* tanárnőjének érdekes felolvasása volt, aki az öltözködéssben a divat és esztétika teljes összhangjának székszerűségét hangsúlyozta és aiantól az örik-zép nemes kultiválását. Utána *Paulay Erzsike* Truffier költeményét Szent Miklós legendáját szavalta el vonzó bájjal. Végül *Mirkovszkyné Gyessy Gizella* értekezett az ő találmányáról, az *égetett bársonyról*. Az előadók lelkesen megtapsolták. A szabásati mintaiskola vezetői már lépéseket tettek, hogy *Mirkovszkyné* találmányát bevonják munkafülsébe.

— **Szengásmérgezés.** *Tompos Józsefné* a Kemény-utca 17. számú ház felügyelőjének ma reggel feltűnt, hogy vizeházmestere, aki korán szokott kelni, nem mutatkozik. Betörték a pincében levő lakásába, ahol az ágyban fekvő találták *Boros János* vizeházmestert és a vele vadházaságban élő *Benta* Agnest. A szoba levegőjét erős szengáz töltötte be. Az ágyban fekvőket le akarták költetni, de csak *Boros* tért magához. *Benta* Agnes már meghalt. Vaószínű, hogy a kályhából kiáradó szengáz ölte meg az alkoholistá asszonyt akinek a szervezete sokkal gyengébb volt *Boros*énál. Így *Boros*nak semmi baja sem történt. Azt valja, hogy a kályhacsőnek a kéménybe vezetett nyílását betömte, hogy a meleg ne áradjon ki. Így szárazzott a szengázömlés.

— **Teresa nővér.** *Teresa* nővér a paolói Szent Vince rend apácája volt és az ivreai polgári kórházban ápolta a beteget. Ugyanott volt apóló *Miló*. Kettőn titokban eljegyezték egymást. Hetekkel ezelőtt a völégény *Genuá*ba utazott, beszerzte a szükséges írószakt és egy kis üzletet szerzett. *Genuából* megírta, hogy november 12-ikére minden rendben lesz. November 9-ikén kapta meg *Teresa* nővér a boldogító levelet, megszökött a kórházból és a boldogságtól mámorosan éjfel-nappal gyalogolva Ivreából Turinba érkezett, ahol szülői házában a fátólyt és az apácát öntött levetette. De még az az öröm is érte, hogy völégényét is ott találta, aki elébe jött. Otvenöt kilométert gyalogolt izgalmas lelkiállapotban, a váratlan szabadság is olyan erősen hatott rá, hogy mindez a felindulás nagyon megájtott neki. Ejjétkor szívészélhűdés érte és meghalt.

— **Itthonartott kivándorlók.** Nem újság, hogy a kivándorlók jórésze Kassán keresztül vándorol ki Brémába vagy Hamburgba, ahol aztán ha'óra szállva átvitorlázik Amerikába. A kassai rendőrség szorgos figyelemmel kíséri a kivándorlókat s mindazokat letartóztatja Kassán, kik utlevél nélkül törekednek a jobb hazába. Nincs nap, hogy így egy osonó kivándorló ne kerülne a rendőrség kezébe, ahol aztán elszedik tőlük a pénzt s szépen visszatá'oncólják őket illetőségi helyükre, vagy oda hol legutóbb állandóan laktak. Alább közlünk egy kimutatást, mely arról ad számot, hogy hány embert s került a kassai rendőrségnek visszatartania s mily összeg maradt ily házáknban, amely Amerikának jutott volna. Az 1902-ik esztendő januárjában 70 embert tartóztattak le és 12007 korona 60 fillért foglaltak le tőlük:

februárban	71 embert	11.047 korona	82 fillérrel
márciusban	49	9.110	" "
áprilisban	43	8.837	" "
májusban	27	5.605	" "
júniusban	4	782	" "
júliusban	3	474	" "
augusztusban	12	2.195	" "
szepemberben	34	6.518	" "
októberben	80	17.045	" 29 "

Január 1-től november 1-ig tehát letartóztatnak a kassai állomáson utlevéllel nem rendelkező Amerikába készülő egyént összesen 392-at, akikből 74.192 korona 43 fillér kés-pénzt foglaltak le.

— **Sikkasztó írnokok.** Alsó-Kubinból azt jelentik, hogy a bejezett legyelmi vizsgálat megállapította, hogy *Nádassy* és *Kiszely* közigazgatási írnokok 8372 koronát sikkasztottak. A két írnokot a fegyelmi választmány hivatalvesztésre ítélte. Egyéb bajuk nem is lesz, mert j'kor ellantak, alighanem Amerikába. A vagyoni felelősség a felemerűt kárért a főszolgabíróra háramlík.

— **Hamis tizkoronások.** *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter arra való tekintettel, hogy Budapesten ujabban több tizkoronás hamis bankjegyet fedezett fel, utasította a posta- és táviróhivatalokat, hogy a tizkoronás bankjegyek ellogadásánál nagy óvatosságot tejsenek ki, mert a hamisítványok feltűnően hasonlítanak a valódiakhoz. A hamisított bankjegyek ismeretőjelei a következők: A valódi tizkoronás jegyek lórajza éles violaszínű vonalakat tüntet fel, míg a hamisítványok elmosódott, inkább barnás-színű képet nyutatnak. A valódi jegyeknél a felünyomat tiszta kékeslekezte vonalakkal van nyomva fehér papírra, míg a hamisítványoknál a felünyomat csak igen homályosnak látszik, azoknál a hamisítványokon a sorozatok és számok színe ugyanaz, mint a lóképé, csakhogy át lettek rajzolva.

— **Mejrelygázítás.** A *Szeged* és *Vidéke* szerkesztőse annak a kijelentésére kért bennünket, hogy a szombat estű és vasárnap reggeli lapokban megjelent és reá is vonatkozó hírben foglalt amaz állítás, mintha Budapestről nem kapna eredeti tudósításokat: valótlan, mert két munkatárs is van a lókoronában, akik közül az egyik az országgyűlési express-tudósításokat a másik pedig az esti s éjszakai tudósításokat végzi. Ezt a Budapestről küldött express-levelek és táviratok is igazolnák.

— **Megörűt a mozdonyon.** *Heisser* vasúti mozdonyvezető egyik Oderbergből érkező vonat mozdonyáról a zsolnai állomáson nyomtalanul eltűnt. Hosszas keresés után a Vág partján találták meg a hidegtől és éhségtől elgyötört. A szerencsétlen embert szolgálat közben teboy szálta meg s ezért hagyta ott mozdonyát. Allapota igen súlyos.

— **Talált emberi koponya.** Tegnap este a Dob-utca 93. számú ház pincéjében egy emberi koponyát találtak. A rendőrorvos véleménye szerint a koponya 30 éves lehet. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy megállapítsa, miként került a koponya a pincébe.

— **Öngyilkos árvagym-pénztárnok.** *Modró*ról táviratozók, hogy *Szily* György János, községi árvagym-pénztárnok ma déleben vadászlégyverével agyonlőtte magát. Zútt a anyagi viszonyai kergették a sirba, mert amellet hogy tetemes adósságokat hagyott hátra, hivatalában is mintegy 400 korona hiány van, de ez a letett kaucióból megtérűl.

— **Rendőri hírek.** Az éjfel *Blum* Áron Szövet-ség-utca 28/a. számú üzletében egy ruhasekényre kigyulladt. A tüzet a házbellek otították el. — *Rakovics* Róza rendőri felügyelet álló leány a Fűzér-utca 52. számú lakásán marógépet ivott. A Rókusban apólják. — *Deutsch* Sándor 27 éves kötszerész, a mint az éjszaka a Király-utcai *Vörös-macská* vendéglőből kijött, három ismeretlen emberrel a Nagy-mező-uticában összeverekedett. Az ismeretlenek bevették a fejét és írtusnak eredtek. Deutchot a mentők a Rókusba vitték. — *László* János gyári munkásra tegnap a légszesszgyárban munkaközben lorró kátrány ömött. Karján és lábán veszedelmesen összegegett. A dologkórházba vitték. — *Haus* Miksané, szüelleit *Grünstein* Katica kereskedő feleségének Róza-utca 18/b. számú lakását tolvajkölcsölés felnyitották és ruháreműt. meg 400 koronát érő ékszert eloptak. A ruhákban H. J. és K. H. betűk vannak. — *Mikló* Lajos magánzó Argyleki-utca 4. számú lakásáról tolvajkölcsölés 200 koronát érő ruhát vittek el.

FŐVÁROS

(*) **Uj villamos vasúti vonal.** A kereskedelemügyi miniszter a ma érkezett leiratában tudatja a székesi-városi hatóságával, hogy a *farkasreti köstemelőhöz vezető villamos vasúti vonára* néve, amelyet a könti vaspálya-társaság épített meg, a műtanrendőri beáratás december hónap 3-ikánák délelőtt 9 órájára rendtele. Ez érdekllett hatóságokból álló bizottság a köz-munkák tanácsának a budai oldalon levő palotá (tanácstermében) fog összegyűjezni. A miniszter a bejárással kapcsolatos tanácskozások vezetésével *Papp* Árpád osztálytanácsost bízta meg.

(*) **A terézvárosi iskolaszék** a napokban tartotta alakuló ülést *Szohner* Lajos elnöklete alatt. El-nőknek egyhangulag *Tenczer* Pált választották meg; aieinőknek *Cseri* Káimant és jegyzőknek: dr. *Balogh* Ignácot és *Gerley* Xavert. *Tenczer* Pál megköszönte a bizalmat s rövid visszajelentést velet a 33 év előtti iskolaszékre, amikor még álltalak oly polgárokak akik magyarul tudtak volna, mig most csaknem kizárólag honoroáriók ünnek az iskolaszékben. akik nemcsak a tanügy előmozdításában vetekednek, hanem a jótékonyagban is mindentűt előjárnak. Miatűn még *Cseri* Káimán aieinők köszönte meg megválasztatását, az ülés a tisztikar éljenzésével ért véget.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Művészkerték Ujpesten.** Vasárnap este az *Erkel* Gyula főigazgatósága alatt álló konzervatórium hangversenyt rendezett saját helyiségében. A változatos, érdekes műsor — *Voikmann*, *Viurtemps*, *Schuman*, *Liszt*, *Rossini* legszebb kompozícióival és több kiváló közreműködővel — igazi művészetet adott a hallgatóságának. A hangverseny egyik lénypontja volt a *Kiss* Klára kisasszony éneke, aki ildő hangon, sok bájjal adta elő *Rozina* áriáját a *Szevillai* borbélyból s azután magyar dalokat énekelte, mely érzéssel a bánatos lassút, kedves pajzánssággal a trisest és vidámát. — Az *ujpesti Közművelődési-Egyesület* ugyancsak vasárnap rendezte nagyszábas művésztűjtét a *Kaszinó* új és pompás termében az *Ujpesteu* előállítandó *Kossuth* szobor javára. *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselő nyitotta meg az estét *Kossuthra* vonatkozó tartalmas, érdekes felolvasásával. Egy rövid felolvasás keretében *Kossuth* nagy egyéniségéről és kolosszális működéséről teljes képet adott, a történetirő magas álláspontról és egyúttal a piétás, a szeretet meleg színeivel. A lényes közönség hosszantartó, zajos tapsal jutalmazta *Hentaller* jeles értekezését. *Büchler* Irén kisasszony szép, erős szopránhangján briliáns sikerrel énekelte ifjabb *Ábrányi* Emil egy dalát és *Liszt* Loreley-át, majd a viharos tapsokra marmagyar da okat. *Beregi* Oszkár, a Nemzeti Színház tagja, kitűnő deklamációjával ragadta el a közönséget. *Somló* Sándortól a *Yorik* című monológot, *Ábrányi* Emiltől az *Anyanyelvet* és *Petőfűt* a *Fau* végén kurtá kocsmá című verset adta elő változatos, ragyogó kolorittal, lobogó tűzzel. *Kész* Rózi, a *Vig-színház* tagja, néhány humoros apróságot mondott el finom pikantériával. *Balla* Miklós a saját költeményeiből mutatott be két poétikus, szép darabot nagy hatással. Zajos tetszés tartalmazta *Nydránt*, a Népszínház kitűnő tagját, aki *Tarnay* érdekes kupláját, a *Vén kocsi*st énekelte olyan előkelő művészzel, amelyet ritkán találunk ebben a könnyű zsánerben. A magas színvonalon álló hangverseny lakoma és bál követte.

** **Az Operaházban** holnap, hétfőn megismétlik a *Szentiványi álom* előadását az Operaház és Nemzeti Színház tagjainak közreműködésével. A szereposztásban csak annyiban történt változás, hogy *Helena* szerepét amelyet multkor *Ms. Alasegi* Irma játszott, ez alkalommal *T. Vuzári* M. adja. Közreműködők: *Paulayné*, *K. Gerő* L., *Maróthy* M., *Török* J., *Payer* M., *Berts* M., *Ligeti* J., *Pálfi*, *Abonyi*, *Beregi*, *Császár*, *Mészáros*, *Eccressy*, *Körösmérei*, *Gabányi*, *Latahá* és *Faludi*. Ez előadás iránt is oly nagy az érdeklődés, hogy az összes földszinti, másodemeleti és páholyjegyek már eladtak. Az előadást mérekelte helyiárak mel'ett bérletüzletben tartják.

** **Beethoven**, *Missa solennis*-sa *Pozsonyban*. A. 1838. óta tennáló *Pozsonyi* Egyházi Zene-egyesület mint lealéssónk táviratozta, ma, vasárnap, a koronázó időtemplomban előadta *Beethove*n egyik romekművét, a *Missa solennis*-t. Az egyesületnek a vállalkozása, amely 1835. óta immár tizennyolcadzor ismétlődik, ezuttal is művészei eseményzámba ment. Párját ritkító dolog ugyanis, hogy a világ legnagyobb zeneköltőjének e legnehezebb művét, melyet legűtbb helyűt még ma is rendez műorókkal való betanulásra egyáltalában alkalmatlanának tartanak, templomban, tisztán zenekedvelőkölből álló ének- és zenekarral előadnak. Ez alkalommal érdekes visszajelentést vehetünk *Pozsony* zenei életére, mely város már a múlt század elején művészei központja volt az országunk. Midőn *Mária Terézia* a ma is fennálló elemi főiskolát alapította, határozottan elrendelte, hogy abban

mindenkor különös gondot fordítanak az ének és a zene művelésére, ami lelkiismeretes módon meg is történt. Azonkívül a város módosabb polgárai valószínűleg lelkesedéssel, a dilettantizmust sokszor messze társzalnyal hozzáértéssel művelték a zenét. Európa összes nevesebb kompozitái és zeneszemerei a muzsika egyik legkiválóbb empóriumaként ismerték és tisztelték Pozsony városát. A múlt század első évtizedeiben Klein Henrik karmester és zenetanító volt Pozsony zenei életének leghevesebb képviselője. Marschner és Beethoven barátságban voltak vele és Pozsonyban többször meg is látogatták. Klein volt különben az első, aki a „Leipziger Musiker-Zeitung“-ban ismertette a magyar nemzeti zenének a külföld előtt eddig jóformán ismeretlen szépségeit. *Kumlik József*, Klein tanítványa és utódja, aki az egyházi zene-egyesületet alapította azzal először adta elő Mosonyi magyar ünnepi miséjét és később (1861-ben) ugyancsak az ő vezetésével játszottak nálunk először hangversenyteremben Berlioz *Rákóczi-indulóját*. Ugyancsak Kumliknak volt bátorsága Beethoven *Missa solennis-át* a templom számára betanítani és ott dirigálni. A kísérlet, melyről akkoriban a kontinens összes műértői körök csodálkozással beszéltek, lényesen sikerült és a vállalkozó pozsonyi karmester állandóan, műsorán tartotta Beethoven nagymiséjét. Összesen hatszor adta elő egyesületbeli híveivel. Tanítványa *Lajócs József* (meghalt 1896-ban) ötször, ennek utódja *Buryer Lajos* hatszor tanította be és dirigálta a grandiózus művet. Ma, vasárnap, dr. *Kossow József* Sopron város főjegyzőjének és az ottani zene-egyesület karmesterének vezetésével adták elő Beethoven miséjét. *Lovás György* né, *Dvorzák Mária* urónak, *Sztréhen Antal* és *Schreier József* uraknak osztották ki. Az előadás iránt vérosszerre nagy érdeklődés mutatkozott. Pozsony vidékéről ugyiszinte Magyarország több nagyobb városából és Bécsből is számosan rándultak Pozsonyba, hogy meghallgassák a nagyszabású egyházi zeneművet.

Strindberg új drámája. *Strindberg* Ágost, a nálunk nem kultivált, kiváló svéd drámaró *III. Gusztáv* címmel új történelmi drámát írt. A darabot *Monnier* Ágost a kézírásból trancziára fordítja egyik párisi színház számára, amelyben először színe kerülni fog.

MŰVÉSZET

Paál-kiállítás megnyitása. A Nemzeti Szalonnak újalakított helyiségeiben rendezett Paál-é kiállítás vasárnap nyitotta meg dr. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter. A Szalon helyiségeiben nagy és díszes társaság jelent meg, amelynek tagjai közt voltak:

Gróf *Andrássy Gyula* a Szalon elnöke, gróf *Széchenyi Béla*, báró *Bohus Zsigmond*, *Radács Jenő* és *Ambrovoits Béla* miniszteri tanácsosok, *Vézi József* országgyűlési képviselő, a Szalon alelnöke, dr. *K. Lipicz Elek* miniszteri osztálytanácsos, a művészeti osztály vezetője, *Pekár Gyula* és *Sándor Pál* országgyűlési képviselők, *Buzsi József*, a lipótvárosi kaszinó alelnöke, *Wodianer Hugó*, dr. *Grauer Vilmos* s a Szalon igazgatósága részéről *Rubovics Márk*, *Baronyi Arthur* és dr. *László Béla*, a kiállítás rendezője, továbbá dr. *Róza Miklós*.

A minisztert megjelenésekor dr. *László Béla*, a kiállítás rendezője lelkes szavakkal üdvözölte, *Wlassics Gyula* miniszter válaszában kijelentette, hogy örömmel jelent meg a tárlaton, mely egy sokat hányott nagytetűs magyar művész remek alkotásait foglalja magában. Hazaifas kötelességének ismerte, hogy a kiállítás létrehozásához hozzájáruljon és emelkedett lélekkel, ünnepi hangulatban nyitja meg a kiállítást. Zajos élénzés üdvözölte a minisztert, aki erre megkezdte körutját a tárlaton. ahol körülbelül egy óráig időzött. Előnként tudakozódott a tüzvéss okozta kárról s megelégedéssel vette tudomásul, hogy a külföldi tulajdonosokat igényeikhez képest teljesen kártalanították és rövid idő múlva restaurálják a megsérült képeket.

Műtárlat Székesfejerváron. Mint levezetők látvározta, Székesfejervárot ma nyit meg a műkedvelői képművészeti kiállítás, mely *Wlassics* miniszter védnöksége alatt áll. A megnyitói beszédet gróf *Zichy Jenő* mondta. A kiállítás három termet foglal el.

Az iparművészeti múzeum új kiállítása. Az országos iparművészeti múzeum a Nemzeti Múzeum jubiláris ünnepével kapcsolatosan új kiállítást rendezett be emeleti helyiségeiben. Az új külön terem művészi berendezésénél és kiállított tárgyaitól szépségénél s ritka becsénél fogva is egyik legérdekesebb látványossága a múzeumnak. Szobrok, képek, ötvösművek, dísz tárgyak, szőnyegek, üveg és porcellántárgyak gazdag gyűjteménye van ez óriási teremben. Az egészen a koránáig pedig a híres Delhides-hagyaték, melynek butorai, műtárgyai, ötvös művei páratlanok a maguk nemében. *Radács Jenő*, az Iparművészeti Múzeum igazgatója rendkívül gondtal és finom ízléssel rendezte az új kiállítást, mely november 26-án, kedden egész osztonban megnyílik a múzeumot látogató nagyközönség számára.

TUDOMÁNY, IRODALOM

A Magyar Tudományos Akadémia e hó 24-én délután 5 órákor összehűlést tart, amelynek tárgysorozata a következő: 1. *Fehér* Ipoly tiszteleti tag emlékezését tart *Hollósy* Jusztin levezető tag felett. 2. *Henrich* Gusztáv rendes tag jelentést tesz az 1902. évi Kőcözán-pályázatról. 3. Folyó ügyek.

A Madách-Társaság, amely *Bodnár* Zsigmond kezdeményezésére alakult, ma tartotta első felolvasó-ülését a magyar tisztviselők országos egyesületének dísztermében a tudós tanár elnökésével, gyér, de lelkes közönség jelenlétében.

A felolvasó-ülést maga *Bodnár* Zsigmond vezette be *Mi a bölcsesség?* című magvas tanulmányával amelyben ismert hullám-émeletét révén arra az eredményre jut, hogy a bölcsesség nem egyéb, mint az idők arjában járó világnézeteknek tudományos rendszerbe való foglalása. A program többi pontját fiatal szépirok dolgozatai töltötték be. *Csupa* fiatal titán; mégis inkább fiatalok, mint titánok. *Szepessy* László a *Síró* notációból adott elő néhányat, *Szepessy* György *Aholt ország* címen ebbszélést olvasott el, *Battlay* Géza *Csokorok* című románát szavalta el. *Lakatos* Artur *Zichy* Mihály *Madách-ültszirációt* méltatta, végül *Keresz* Karoly két költeményét olvasta el *Hattlay* Géza. A hálás közönség valamennyit megtapsolta.

VIDÉK

(Debreczen város polgármestere.) *Debreczen* város tisztújító közgyűlése december 22-én lesz. *Simonffy* Imre polgármester 25 évi működése után visszalépett és a jelölést újból nem fogadja el. A szabadelpvűart mai népes érkekezletén egyhangulag *Komlóssy* Arthurt, a mostani főjegyzőt jelölte, ki a jelöltséget elfogadja. Főjegyzővé az összes pártok *Vécsey* Imre tanácsos jelölték. Az ellenzéki pártok polgármester-jelöltje *Kovács* József ügyvéd, a függetlenségi párt elnöke.

(Csongrádvármegye) közigazgatási bizottsága legutóbb jóváhagyta dr. *Csikarics* La os aispánnak a *Mészáros* István szentes városi menedékházi gondnok ellen elrendelt tegyeimi vizsgálatra vonatkozó határozatát, melylyel egyidejűleg az aispán a nevezett gondnokot alásától is feltűggesztette. A vizsgálat iratiból kitűnt hogy a gondnok a kezéhez kintait pénzeket szabálytalanul, több esetben hűtlenül kezelte. Ugyancsak tegyeimi elhatást rendelt el a közigazgatási bizottság *Eopornok* László dorozsmait tanító és *Smied* Herman horgosi tanító ellen és egyidejűleg mindkettőt feltűggesztette aissától. *Smied* Herman és *Erdélyi* Miklós horgosi lakosoknak a tisztánimeni járás főszolgabírája, dr. *Hergözy* István ellen emelt panaszának elbírálásában a közigazgatási bizottság a nevezett főszolgabíró ellen vizsgálat elrendelésének szükségét fenntörögni nem látta s utasította az aispánt, hogy az ügyiratokat a rágalmatzaisi per megindítása céljából a királyi ügyészséghez tegye át.

Nyiltér.

*** AZ ÚJ ANGOL ***

FÉRFIRUKA-BÉRLET

LEGJOBB RUMÁZKODÁSI RENDSZER

DEUTSCH F. KÁROLY

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

(Az e rovat alatt közöltötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

(A pesti első bölcsöde-egyesület) tegnap *Adler* *Bancalari* Hedvig elnöklete alatt választmányi ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az egyesület 50 éves fennállásának emlékére a jözeisevárosi bölcsödeben ünnepélyt tartanak, amelynek kereteiben a harmadik bölcsödét Ó-Budán is megnyitják. Elhatározták továbbá, hogy karácsonykor 240 szegény gyermeket fognak felruházni. Az ez idei bölcsöde bái jövő évi február hó első napjában lesz. A bölcsöde választmányi ülés után az országos első gyermekmenhely egyesület választmányi ülését tartották, melyen dr. *Vámos* György főorvos bejelentette, hogy folyó hó 18-án vetették fel az egyesület 32 évi iennállása óta az 10,000-ik elhaltott gyermeket.

(A X. kerületi nép- és iskolai könyvtár-egyesület) 1. hó 20-án tartotta évi rendes közgyűlést.

Toth Lajos könyvtáros jelentésében előadja, hogy a szerény viszonyok között működő könyvtár a múlt tanévben 150 órában állt a közönség rendelkezésére, mely alkalommal 12,650 kötet könyvet vettetett ki olvasás végett. A látóras em sok idegenajku lakos által lakott kerületben valóban meglepő eredményt ért el a magányosítást és önművelődést szolgáló egyesület. A könyvtár új látogatóitságnak örönd, hogy az igényeknek alig tud már saát erejéből megfelelni. Elnök ismét dr. *Beretzky* Endre lett.

SPORT

Football. A száraz, hideg időben is tévkenyen működnek a fardhatatlan labdarugók. Erdelkes mérkőzés helye volt a *margitszigeti football-pálya*. A két egyetemnek football-csapatja mérte össze erejét. A *Műegyetemi Football-Club* előrelátható fényes győzelme beigazolása magas formáját. Itthon öt izben matchelt és ötször is győzött. Külföldön pedig kétszer szerzett becsületet a piros-klubes dressnek. A *Budapesti Egyetemi Athletikai Club* csapatja elég erős volt, hogy a múlt héten alaposan legyőzze a M. A. C. csapatát, amely a Slaviával szemben elég jó eredményt ért el. A játék bevezetését a M. F. C. vállalja magára és gyorsan kombinálva szinte tehetetlen a B. E. A. C. a kitűnő összáttékkal szemben. Az első peroben már berugja a M. F. C. az első goalt, melyet még két követ minden félidőben 4-4. A B. E. A. C. egy corner rugását durván használja s a kapu előtt kiméletlen taszigálást vive véghez, megszerzi az első, de egyetlen goalját. A M. F. C. csapatában általános feltűnést keltett centeraszt, pályánkon ritkán látható klasszikus játéka. Oly finom modorban játszik és annyi ügyességgel helyezkedik hogy mint mintajátékost példának ajánljuk a M. F. C. mai taullotó ellenfeleinek. Kitűntek még *Durand*, *Lichtmann*, *Niessner*, *Szika*, *Bartl*, *A. B. E. A. C.* csapatában *Fejes*, *Lissy*, *Löcherer*, *Vörös*. A végeredmény 8 : 1 a M. F. C. javára.

A *Budapesti Torna Klub* és *Magyar Úszó-Egyesület* mai mérkőzése a hideg daacára is nagyszámú közönséget vonzott ki a millenárius pályára. A mérkőzés az első félidőben nem végződött eredménynyel, miután az Úszók gyakori támadásait sikerült az ellenéinek kivédeni, azonban a második félidőben alig 10 per múlva meg lett az első goal, mit a M. U. E. adott a B. T. K. kapujába. A B. T. K. favorizálói már egészen konsternálva voltak, miután az idő végéfelé járt s még mindég hasztalan küzdöttek a piros dresszesek s már bizonyosra vehették a vereséget, midőn egy újabb lerohanással — *Fejérv* hátvéd elesvén, kigyenglitődik a goal. Ettől az időktől fogva a B. T. K. csapatja megieszített erővel játszik s nem kiméli ellenelét, minek következményképpen s a B. T. C. pártolónak nyomása alatt a bíró kiállít egy M. U. E. játékos, azonban ez nem segített, mivel a mérkőzés 1 : 1 arányban eidöntetlen maradt a B. T. C. több új emberrel játszván, az összátték nem volt jó, míg a M. U. E. kitűnő formát mutatott, s ha ez a csapat együtt marad, még sok győzelmet arathat.

Fragából táviratozzák, hogy a *Ferencvárosi Torna-Klub* és a *Slavia* mérkőzése a közönség nagy érdeklődése mellett zajlott le. Az eredmény 3 : 8 a csehek javára, akik óriási megfeszítéssel ugyszólván kicsikarták a győzelmet. Már a játék olyamán nagy szabálytalanságok történtek, de egyenesen felhaborító volt az ítélet maga, amely még a csehek közt is nagy visszatetszést keltett.

TÁVIRATOK

Pétevár, november 23. *Tolsztoj* Leót a dorpati egyetem dísztagjává választotta.

Sanghai, november 23. *Sanghai* kiürítése tegnap a japáni csapatok visszavonásával megkezdődött.

A columbiai forradalom vége.

Washington, november 23. A hadtengerészeti miniszter *Casey* tengernagytól a következő táviratot kapta: *Salas* és *Herrera* találkozásának az volt az eredménye, hogy aláírták a békefeltételeket, amelyekkel *Perdamo* tábornok jóváhagyott. A columbiai forradalom ezzel véget ért.

Vihar a spanyol kamarában.

Madrid, november 23. A kamara tegnapi ülése nagyon viharos volt. *Ortizuela*, *Romero* és más képviselők az indítványozták, hogy bizottságot küldjenek ki egy szabálytalanság megvizsgálására, amelyet állami erődségek eladásánál állítólag elkövettek. Egy karlista képviselő az ezért feléleis miniszter vád á helyezését kívánta. *Romero* később visszavonta indítványát, de a lárma nem szűnt meg. A konzervatív és liberális képviselők oly hevesen támadták egymást hogy az elnök végre kénytelen volt az ülést berkeszteni.

KÖZGAZDASÁG

Fűszerkereskedők mozgalma. A budapesti közép- és kiskereskedők mozgalmat indítottak a fogyasztó-szövetkezetek és az élelmiszer-hamisítások büntetése körül mutatkozó visszasságok ellen. Vasárnap délelőtt mintegy ötszáz fűszerkereskedő gyűlt össze a váci-utcai újvárosi házba közgyűlési formában, hogy tanácskozzék a teendőkről. A fővárosi országgyűlési képviselők közül **Falk Miksa** a gyűlésen is megjelent, míg a többiek a kereskedelemügyi miniszterhez mentek küldetéshez csatlakoztak. A gyűlésen **Vogel Gyula** elnököt s röviden emlídvén az összejövetel okát, ismeltatotta azt az emlékiratot, amelyet **Láng Lajos** kereskedelemügyi miniszterhez intéztek.

Az emlékirat kéri a fogyasztási szövetkezeteknél a vásárló-engedély korlátozását úgy hogy az ilyen egyesületnél csak a tagok vásárolhassanak és ne adhassák az árut tovább. — Reámutat az emlékirat az élelmiszer hamisítását büntető eljárás visszasságaira. Egyszerűleg hibát hibának, hogy most mindig azt a kereskedőt büntetik ahamisított árucikkért találják, holott ezek jóhiszeműleg teszik a bevásárlásukat a nagykereskedőnél s így ezt kellene büntetni. Kéri a kereskedők a rendelkezések odamódosítását, hogy abban az esetben, ha a kis- és középkereskedő igazolja az ártatlanságát, akkor az eljárást a gyáros vagy nagykereskedő ellen terjeszsek ki. Kéri egyszerűsíteni olyan vezérvizsgálat-intézet felállítását amely a közép- és kiskereskedők részére díjtalanul végzi a fűszer-, gyarmatúráz és élelmiszer megvizsgálását. — Az ellen is intézkedést kérnek, hogy a csemegekerekedőknek most meg van engedve hogy a munkaszüneti napokon is nyitva tarthassák a üzletüket délután 6—9 óra között. Számos visszaélés fordul elő ezen a címen s az ellenőrzés csaknem lehetetlen. Kéri a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelkezések odamódosítását, hogy a csemegekerekedések is zárva legyenek a munkaszüneti napok egész folyamán.

Miután a gyűlés egyhangúlag elfogadta az emlékiratot, a gyűlésen résztvevő kereskedők, mintegy

ötszázán, a kereskedelem minisztériumba mentek, hogy **Láng Lajos** miniszternél tisztelegjenek. Hozzájuk csatlakoztak a fővárosi kerületek országgyűlési képviselői is.

A miniszter nagyon szívesen fogadta a monstre küldöttséget, amelynek nevében **Vogel Gyula** rövid beszéd kíséretében átadta a memorandumot.

A miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy származásánál és alkotmányos érdeleténél fogva a kereskedelem emberének érzi magát. Rokonszenvvel fogadja a kereskedők óhajlását és akciójükből azt az örvendetes tényt látja, hogy a súlyos gazdasági viszonyok közepette is megállják helyüket. Kéri a deputációt küldjék ki két-három bizalmi emberüket és azokkal ő személyesen fogja végigtárgyalni a memorandumot, minden pontját. A küldöttség felkészen megéjenezte a minisztert, aki még biztosította a megjelenésüket, hogy ügyüket azzal a szeretettel fogja elintézni, amelyet állásánál fogva a hazai kereskedelem minden érdeke iránt tanúsítania kötelessége.

Az acetylen-szabályrendeletéről. Az Országos Iparvesztület acetylenipari szakosztályának tegnapi ülésén Berendich Győző mérnök tartott előadást az új acetylen-szabályrendeletéről. Az előadó arra fektette a főszólyt hogy a szabályrendelet intézkedései a gyakorlati követelményeknek megfelelőek-e? Főfelvása több acetylen-iparosnak hozzá beküldött véleményét, amelyek mind arról tanuszkodnak hogy mindenki másféleképpen magyarázza a szabályrendeletet. Ha pedig már a szakemberek is tévednek, mennyivel inkább megeshetik ez a batóságokkal. Az előadó ezután a szabályrendelet egyes intézkedéseit vonta beható kritika alá sürgette a vizsgáló bizottság kinevezését, a képesítési rendezését. Többek felszólalása után a bizottság öt tagu bizottságot választott, amelynek leadatavá tette, hogy a gyakorlati életből beszerzett vélemények és felszólalások alapján a szakosztály elé javaslatokat terjeszzen a szabályrendelet módosítására, illetőleg kiegészítésre céljából. A bizottság továbbá egy népszerű usulást is kidolgozni a acetyleniparnak a szabályrendelet alapján és annak intenciójához híven való üzésére nézve. A

javaslatokat a szakosztály egyik közelebbi ülésén fogja tárgyalni.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság igazgatósága közölni teszi, hogy **Vukovár** és **Ujvidék** között a rendes hajójárókat jégzajlás miatt meg kellett szüntetni.

Petroleum. **Hess Lázló** és **Társas** jelentése a **Budapesti Napló** részére. Utolsó jelentésünk óta e cikken nem állt be változás. Jögyzésein: **Amerikai** 1 osslagos petroleum 42.— **K. Orsz** 3 osslagos petroleum 32.— korona. **Biztonsági** 2 osslagos petroleum 29.50 kor. **Elsőrendű Standard** petroleum 28.50 kor. **Benzin** — korona. **Amerikai** császárölaj, ottani finomítás 60.— korona. **Amerikai** császárölaj belöldi finomítás 52.— korona. **Arak** 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 20% göngyuly, az itteni vasut-hoz szállítva értendő. **Kékgália** I. vasmentes 53.— korona. **Zöldgália** 8.— korona, **carbolineum** I. 17.— korona, **carbolineum** II. 15.— korona, **Baku gépolaj** (Orsz.) 44.— korona. **Oliva gépolaj** I. 70.— korona, **Oliva gépolaj** II. 64.— korona, **Tovotte** gépkenőcs 60.— korona.

Napirend.

Napár: Hétfő, november 24. — Róma-i-atholikus: Kereszt. János. — Protestáns: Kirizgón. — Görög-orsz: (november 11.) Menna. — Zsidó: Marchesban 24. — Nap se: 7 óra 4 perckor. — Nyugszik: 3 óra 58 perckor. — Hold kel: 12 óra 58 perckor éjjel. — Nyugszik: 1 óra 15 perckor délután.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. **Téli kiállítás a Múzeumban** 1 korona belépődij mellett 9 óráig délután 4 óráig.

Nemzeti Múzeum. Természettajzi tár Nyitva van d. e. 9 óráig délután 1 óráig.

Tudományi Múzeum nyitva délieltől 9—1-i-g. **Az Akadémia Göcskei-szobája** nyitva délieltől 10—12-i-g. **Múzeum könyvtár** nyitva délieltől 9 óráig 1-i-g.

Egyetem könyvtár nyitva délután 3 óráig 1-i-g. **Állatkert könyvtár** (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délieltől 9—1-i-g, vasár- és ünneppapokon 9—12-i-g.

Állatkert a Városgéiben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Kiadja:

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) és is kír. udv. könyvkereskedő Budapest, Andrássy-út 21

Egyes szám ára 30 fillér.

A zárjelbe tett név a fordító, illetve a közreműködő neve.

Szerkeszti: **RADÓ ANTAL.**

Minden fizet egyenkint kapható.

- 1. **Katonay** J. Bank-évi. (Bethly Zs.)
- 2. **Megapant.** Apró éb. (Tóth B.)
- 3. **Berezsnay** D. Válogatott ódái.
- 4. **Coppée.** Kovácskék zarátkja s egyéb éb. kötet. (Radó A.)
- 5. **Kisfaludy K.** A kérés. (Bethly Zs.)
- 6. **Sófia.** Humoreszek.
- 7. **De Amicis.** A bór. (Tóth B.)
- 8. **Zrínyi** Sándor versei. (Bánóczy)
- 9. **Maurier-Potter.** Trilby. (Fai B.)
- 10. **Cokolina.** Dorottya. (Nagyvári)
- 11—12. **Arany János** válogatott balladái. Isk. kiad. (Riedl.)
- 13. **Olasz elbeszélés** tára. (Radó A.)
- 14. **Petőfi.** Új rajok.
- 15. **Dumas.** A kancziska hályg. (Szemere Attila.)
- 16. **Szokhady** Légyotthármasban.
- 17. **Francis** elbesz. tára. (Ambrus Z.)
- 18. **Rovetta.** A becsületlen. (Radó A.)
- 19. **Kisfaludy K.** Válogatott költeményei. (Bánóczy József.)
- 20—21. **Shakespeare.** Szertényvárfi. 22. **Kármán** Fanni hagyományai. Álom. (Arany J.) (Isk. kiadás.)
- 23. **Byron.** Manfred. (Arányi E.)
- 24. **Agat Adolf.** Viola Vera.
- 25. **Sardus** és **Najaf** Vájluk é. (Fai B.)
- 26. **Leak F.** 1861-iki eloirati beszéde.
- 27. **Asiátyos.** A lelenczolt Prometheusz. (Gálffy Károly.)
- 28. **Barony E.** Választásnémetek.
- 29. **Murges-Barriere.** Bóhem-évi. (Radó A.)
- 30. Béla király névtelen jegyzőkönyve. (Szabó—Miksa.)
- 31. **Molière.** Dandin Gy. (Hévesi S.)
- 32. **Gracian G.** 1648. március 19.
- 33. **Bouquet.** S elbeszélés (Hévesi S.)
- 34. **Szabolcska Mihály.** Versek.
- 35. **Turgenev.** Az öbödők kérése. (Sz. Nagy J.)
- 36. **Kosztolányi** Jul. 11-iki beszéde.
- 37. **Fiammarion Canille.** Csillagos esték. (Tóth B.)
- 38. **Tóth E.** A király hasznodik.
- 39. **Dros.** Az úr és az asszony és a baba. (Béty Gy.)
- 40. **Vörösmarty** A kisvárosi történetek.
- 41. **Bécs.** A négyzetű ház (Vikár B.)
- 42. **A kurucváltás** költésze. (Kardos A.)
- 43. **Schiller.** A messianai menasszony. (Várdi A.)
- 44. **Petőfi.** Elbesz. és lírai epikák.
- 45. **Poe** Rejtelm. történetek. (Tolnai)
- 46. **Jókai M.** Emlekezés Rudolf tiszteletére.
- 47. **Kosma A.** Vig elbeszélés.
- 48. **Batt.** Az erkölcselet. (Tóth B.)
- 49. **Petőfi** **Sándor** Gy. naplója és levelei Térey Máriához. (Kisfaludy)
- 50. **Tennyson.** Arden Enoch. (Lóráncz László)
- 51. **Murai E.** Huszárszerelme.
- 52. **Magyar népdalok.** (Morvay.)
- 53. **Csévoltóné.** Énekek éneke (Radó A.)
- 54. **Fáy** válogatott meséi. (Bádog.)
- 55. **Szalagy** gróf. A név. (Ambrosovicz D.)
- 56. **Ambrus Zoltán.** Hajótörtétek.
- 57. **Neyer Károly.** Egy országgyűlés nyelvének. (Hévesi S.)
- 58—59. **Jókai.** Hevíva.
- 60. **Csokon** F. elbesz. és versek. (Szabó D.)
- 61. **Kölcsey** válogatott beszéde.
- 62. **Ysa.** Újvilágias. Amerikai reg.
- 63. **Áldosy.** Pázmány Péter élete.

- 64. **Falk M.** Erzsébet királynéről. (Szerdahelyi Sándor.)
- 65. **Cicero.** Az országgyűlés. (Fábián.)
- 66. **Rudyard Kipling.** Indiai elbeszélés. (Mikes L.)
- 67. **Karob évi.** A csengeri kalapok és egyéb történetek.
- 68. **Szalagy János** siralmas krónikája. (Arany J.)
- 69—70. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 71. **Molière.** A főseny. (Hévesi S.)
- 72. **Jókai.** A fekete vér.
- 73. **Pintarchos.** Pericles. (Koskovics)
- 74—75. **Arany** kisebb költeményei. (Isk. kiadás.)
- 76. **Sponcel** elbesz. (Salay E.)
- 77. **Nassau Fr.** Ejen és jégen át. I. A Fram utja. (Bryzik K.)
- 78. **Nassau Fr.** Ejen és jégen át. II. A szarut. (Bryzik K.)
- 79. **Goudy.** A peleskei oltárúrs. (Kardos Albert.)
- 80. **Eraccio.** Pietro Casuso. **Verga** Szardíniai. (Radó A.)
- 81. **Mikszik L.** Két elbeszélés.
- 82. **Coppée.** Henriette. (Bottlikné Tóth M.)
- 83. **Madame Sév.** Lányok. (Tóth B.)
- 84. **Sophokles.** Antigone. (Kemenes F.)
- 85. **Arányi E.** Márciusi dalok.
- 86. **Arányi E.** A nagygyűlés.
- 87—88. **Arany** Toldi estje. (Bánóczy J.) (Isk. kiadás.)
- 89. **Arany.** Boros szerelme. (Radó A.)
- 90. **Heltai** válogatott meséi. (Mure.)
- 91. **Musset.** Tizian fia. (Marqu's G.)
- 92. **Kisfaludy** elbeszélés. (Riedl.)
- 93. **Arany** Világos karné. I. rész. (Mikes Lajos.)
- 94. **Ugany.** A víz. (Radó A.)
- 95. **Kölcsey** válog. versei. (Nagyvári)
- 96. **Boccaccio** válogatott éb. (Radó A.)
- 97. **Keleti G.** (időse) **Martó Károly.**
- 98. **Francis** elbeszélés. (Ambrus Z.)
- 99. **Olasz elbeszélés.** (Tóth B.)
- 100. **Jókai M.** Szép Angyalika.
- 101. **Arany J.** Az első lépés. Jókai Erdély. (Koskovics L.)
- 102—103. **Arany** Személyes Toldi szerelméből. (Moravcsik L.) (Isk. k.)
- 104—105. **Shakespeare.** János király. (Arany J.) (Isk. k.)
- 106—107. **Shakespeare.** Hamlet. Arany. (Isk. kiad.)
- 108. **Fáy.** Utolsó szerelme.
- 109. **Molière.** Botcsinálta doktor. (Gahányi Árpád.)
- 110. **Virág Benedek.** válogatott költeményei. (Gyimesy A.)
- 111—112. **Arany.** Katálin. Kevélysza. Szent-László fűve. (Radnyai) (Isk. k.)
- 113. **Bécs.** A társadalmi támaszok.
- 114. **Tolstoj.** Nép. (Hévesi S.)
- 115. **Kisfaludy** S. válogatott regéi. (Szabó D.)
- 116. **Szalagy** gróf. A név. (Ambrosovicz D.)
- 117. **Becky** L. Anasztázia és vissza.
- 118. **Arany.** Kain. (Mikes Lajos.)
- 119. **Köbör Tamás.** Elbeszélés.
- 120. **Kacsincz Ferenc** levelei. Személyesek. (Dr. Váczy J.)

- 121—122. **Moeller.** Az arany-csínáló. (Szerdahelyi Sándor.)
- 123. **Arany D.** István Gábor életrajza. Számos képek.
- 124. **Arany D.** Újabb humorosok.
- 125. **Kacsincz P.** pályám emlékezete. Személyesek. (Balassa J.)
- 126. **Zóli.** Szász-história.
- 127—128. **Arany.** Buda halála. (Moravcsik Géza.) (Isk. kiad.)
- 129. **Anatole France.** Regi dolgok. Elbeszélés. (Ambrus Z.)
- 130. **Poe E.** Rejtelm. történetek. (Mikes Lajos.) (Tolnai)
- 131. **Molière.** Akáthész. (Hévesi S.)
- 132. **Thury Z.** Urak és paraszokok. (Kib.)
- 133. **Arany.** Tofjina ars poetica. (Kölcsey M.) (Isk. kiad.)
- 134. **Tóth E.** Császári válogatott történelmi énekek. (Perényi A.)
- 135. **Tóth E.** Tíz évszázad.
- 136. **Szabolcska Mihály.** Marja és egyéb történetek.
- 137. **Kisfaludy Károly** vig elbeszélés. (Mikes L.)
- 138. **Kipling.** A Deungel könyve. I. (Mikes L.)
- 139. **Magyar népdalok.** (Kovács A.)
- 140. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 141—142. **Kempis.** Kristus követéséről.
- 143. **Jókai M.** Ne nyulj homokba.
- 144—145. **Leitold.** A kalotás és a csudabírók könyve. (K. Nagy S.)
- 146. **Wells.** Az időgép. (Mikes L.)
- 147. **Petőfi.** Császári válogatott költemények. (Szándor F.) Képekkel.
- 148. **Tábori E.** Kéltörténet.
- 149. **Arany D.** (Tolnai) T. Panyaszor Sárló.
- 150. **Francis** elbesz. tára. (Ambrus Z.)
- 151. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 152. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 153. **Petőfi.** A halvány kalapcsa. János vitéz. (Bánóczy Képekkel.)
- 154. **Kipling.** Indiai történetek. II. (Mikes L.)
- 155. **Madáchy Elek.** Spanyol-országi képek.
- 156. **Francis** elbesz. válogatott költeményei. (Madarász F.)
- 157. **Pintarchos.** Coriolanus. (Dr. Kacsincz Kálmán.)
- 158. **Jókai M.** Vig és Ápor P.
- 159—160. **Dosztojevszki.** A jétkos naplója. (Szabó Endre.)
- 161. **Petőfi.** Téli- és őszi-énekek. (Vajda)
- 162. **Petőfi.** Téli- és őszi-énekek. (Domokos E.)
- 163. **Radó Antal.** Két olasz kölön.
- 164. **Kenedi Géza.** Harom elbesz. (Petőfi—Radó.)
- 165. **Arany J.** Kisbó hemelk. (Sápiányi Ferenc.)
- 166. **Dr. Ábrányi Kornél.** Jellem-épek a magyar zenevilágból.
- 167. **Füredi-Székely.** A nagykajó kezikönyve. Képekkel.
- 168. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 169. **Petőfi S.** Egyes költeményei. I. r. (Balassa J.) Képekkel.
- 170. **Heine** költem. (Erdődy S.)
- 171. **Füredi-Székely I. G.** Hűs hősnép. Abszessinában. (Bryzik Képekkel.)
- 172. **Tarcsányi.** Ének versei Rómában.
- 173. **Arany J.** Párizs. (Arányi)
- 174. **Arany J.** Párizs. (Arányi)
- 175. **Arany J.** Párizs. (Arányi)
- 176. **Höfkerke.** (Bródy Sándor)
- 177. **Amerikai elbeszélés.** Angolból. (Ferdinand Alad.)

- 178. **A bécsi képek krónika.** (Madász I.) (Személyesek.)
- 179. **Conan Doyle.** Doktor Holmes kalandjai. I. (Lándor T.)
- 180. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 181. **Kipling.** A Deungel könyve. II. (Mikes L.)
- 182. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 183. **Jókai M.** Tallerosy Zebulon levelei. Mindennap. Adámboz. (Várdi Béla.)
- 184. **Ferga.** A farkas. (Radó Antal)
- 185. **Német elbeszélés** tára. Heise. (Mikes L.)
- 186. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 187. **Mikes Lajos.** Válogatott társadalmi levelei. (Bánóczy J.)
- 188. **Bródy Sándor.** Emberegyek. (Hévesi S.)
- 189. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 190. **János** (Zilahy K. B.) Katona J. élete.
- 191. **Edmond Zola.** Acsopus.
- 192. **Corneille.** Cyprien. (Hárfaiakról. (Dr. Székely István.)
- 193. **Kisfaludy Károly.** Szilágyi Mihály elbeszélés. (Mikes L.)
- 194. **Hűség próbjája.** (Bánóczy J.)
- 195. **Engel.** Brieux. A bűlcse.
- 196. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 197. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 198. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 199. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 200. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 201. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 202. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 203. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 204. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 205. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 206. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 207. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 208. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 209. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 210. **Petőfi** költeményei. Élete és költésze. (Somogyi Gyula.)
- 211. **Radó Antal.** Harom elbesz. A Téli Farkasokról. (Radó A.)
- 212. **Radó Antal.** Glitta. — Az otthon világból.
- 213. **Mikszik L.** Századja és egyéb történetek. (Gábor Ignác.)
- 214—215. **Shakespeare.** Othello, a velencei mór. (Mikes Lajos.)
- 216. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 217. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 218. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 219. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 220. **Petőfi.** Az apostol. (Isk. k.)
- 221. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 222. **Conan Doyle.** Doktor Holmes kalandjai. (Lándor T.) II. sor.
- 223. **Petőfi.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 224. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 225. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 226. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 227. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 228. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 229. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 230. **Petőfi** elbeszélés költ. I. (Radó V.)
- 231—232. **Edmond Rostand.** Cyrano de Bergerac. (Petőfi—Radó.)
- 233—234. **Benoit Feraud.** Elektra. Ford. (Radó Antal.)
- 235. **Petőfi.** Komanczok. Lénél H. 236—237. **Vergilius.** Aeneis. I. Ford. Baróti (Szabó Dávid.)
- 238—239. **Gr. Székelyi** I. Hídel.
- 240. **Petőfi** elbeszélés költ. II. (Radó V.)
- 241—242. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 243. **Höfkerke.** (Bródy Sándor)
- 244. **Amerikai elbeszélés.** Angolból. (Ferdinand Alad.)

- 245. **Heltai Y. Gerlie** és egyéb tört.
- 246. **Földi Ferenc** versei.
- 247. **Petőfi.** Barátok és szerelme. III.
- 248. **Kipling.** Deungel könyve. III.
- 249. **Gorkij Maxim.** Candra. (Mikszik L.)
- 250. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 251. **Jókai M.** Négytel. Isk. k. Ehb.
- 252. **Schiller** Toldi Vilmos. (Várdi Béla.)
- 253—254. **Brieux.** A város talár. (Lándor T.)
- 255. **Geotio Mario** könyve Mihály királyról.
- 256—257. **Jókai M.** Válogatott ránk az új földesur. c. regényből. Isk. k. Ehb. (Mikszik L.)
- 258. **Földi Ferenc.** (Lándor T.)
- 259—260. **Tolstoj.** A földesúr. (Földi Ferenc.)
- 261. **Túcs Anna.** Örvény és egyéb elbeszélés. (Lándor T.)
- 262—263. **Tolstoj.** A földesúr. (Földi Ferenc.)
- 264—265. **Tolstoj.** Leo. A szibériai ország. (Lándor T.)
- 266—267. **André Thevet.** Virágok. (Lándor T.)
- 268. **Sallustius.** Catilina összeesküvése. Ford. (Kardos Albert.)
- 269. **Gorkij Maxim.** Maiva. Elbeszélés. (Földi Ferenc.)
- 270. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 271—272. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 273. **Conan Doyle.** Dr. Holmes kalandjai. III. sor. Ford. (Lándor T.)
- 274. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 275. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 276. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 277—278. **Mikszik L.** A tót atyák.
- 279. **Tacitus.** Germania. Ford. és bevezetés. (Tolnai)
- 280. **Petőfi.** Haza és szabadság. I.
- 281. **Kacsincz Ferenc.** Bodrogkört. (Hévesi S.)
- 282. **Marcelline Maurice.** A hivatal vendég. — A vakok. Ford. (Dr. Marqu's Géza.)
- 283. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 284. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 285. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 286. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 287. **Földi Ferenc.** C. J. Casar.
- 288. **Szabolcska Mihály.** Romeo és Julia. Ford. (Telekes Béla.)
- 289. **Petőfi.** Haza és szabadság. II.
- 290. **Jókai M.** Négytel. (Lándor T.)
- 291. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 292. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 293—294. **Vergilius.** Aeneis. II. füzet. (Petőfi—Radó.)
- 295. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 296. **Arany J.** Toldi. (Isk. kiadás.)
- 297—298. **Vergilius.** Aeneis. III. füzet. (Petőfi—Radó.)
- 299. **Gorkij M.** Huszonhat és egy. 300. **Idéi Lajos.** Csokonai.
- 301. **Petőfi.** Vegyes költemények. II.

M. KIR. OPERAHAZ.
Hétfő, 1902. november hó 24-én.
A szentiváni álom.
Színmű 5 felv. írta Shakespeare, ford. Arany János.
Zenéjét szerzerette Mendelssohn Bartholdi Bódog.
Személyek:
Theous Pálffy Yackor Egressy
Egeus Abonyi Gyula Kőrösmezői
Lyander hergi Zubo Gabányi
Demetrius Császár Dudás Rózsahegy
Philostat Mészáros Hippolyta Paulayné
Hermia Gerő L. Oberon Maróthy
Titánia Török I. Puck Ligeti
Kezdet 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. november hó 24-én.
Halalos csönd.
Dráma 3 felvonásban. Írta José Echegaray. Fordította Huszár V.
Személyek:
Angustias Márkus Raimundo Mihályfi
Donna Mercedes Heivay Genaro Horvátné
Pura Szecsvayné Oculana Dezső
Inés Vizvári M. Rodrigo Ivánné
Julia Munkácsi Penna Negra Gál
Kezdet 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. november hó 24-én.
redák Sári vendégfelléptével
Csókón szerzett völégény.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Írta Szigeti József.
Zenéjét szerzerette: Serly Lajos.
Személyek:
Csontai Balassa Traurer Vendrei
Béla Góth Előljáró Kazaliczky
Eszti Rostagni Irmag Szepelczy
Abrai Irén Fedák Futaki Tapolczai
Barnyai Péter Ripacs Hegedűs
Ornya Nőgrádi Nefejeits Nikó
Kezdet 7 1/2 óraker.

NEPSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. november hó 24-én.
A hit.
Népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Justh Zsigmond
novellája után írta: Rózsa Miklós.
Személyek:
Manga Juicsa Hegyi Rétes Mari Harmath
Csopcsányiné Siposné Zsigra Rebecka Dóry
Bálint Szirmai Laboda Eszvány Németh
Tóth András Kiss M. Perga Sándor Kovács M.
Horváth János Szabó Fekete Szardahelyi
Czombos M. Raskó Juci néni Láng Etel
Györgyi Józsa Pázmány Györgyné Kreeszányi
Annus Terka Kápolnai Anyószóné Izsóné
Kezdet 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. november hó 24-én.
Pálmay Ilka asszony vendégfelléptével.
Nőemancipáció.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Írta Szigeti József.
Zenéjét szerzerette Serly Lajos.
Személyek:
Bátor Mihály Szilágyi Keilinger Sziklai
Gerő János Mátrai Veresben Deli
Flóra Pálmay Csonka Giriki
Zarandiné Szabó Dengelegi Sziklainé
Árpád Ráthonyi Lidi Tomcsányi
Kacser Tamás Faragó Boriska Kornai
Kezdet 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. november hó 24-én.
A háboru.
Írta Ráth Imre.
Kezdet 7 1/2 óraker.

NE VÁSÁROLJANAK
értéktelen és néha hamisított rumot.
Az esszenciák az egészséges károsak.
„Battle Axe Jamaica Rum”
ismeretes mint
„The Nectar of Jamaica”
Minden üveg a cég
felügyelete alatt er-
sítéleg töltve.
A. A. Baker & Co., London E. C.
Ezen védjegy az összes kulturálisan törv. védett.
CSAK elöbírnap óráknál kapható.

FÓVÁROSI ORFEUM
Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.
Ma és minden este:
A hárem kalandja
Opera 1 Lincke Pál-ól
Tarka Szinpad
A párba
Bohózat egy felvonásban: írta Jean Louis,
magyarosította Heitler Hugó.
Éjjeli támadás
Nemajátók Pami Martinetti-öl
stb. stb.
Az előadás 8 óraker kezdődik.
A télikerben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara
hangversenyez.

Király-utca 71. **RÉMI-MULATÓ.** Király-utca 71.
Rémi Tivadar, igazgató. Halmovici M., művezető
Pénztárányítás 7 óraker. Kezdet 8 óraker.
Az új novemberi műsor rend-
kívüli sikere!

Miss Marguerite
bámulatkeltő és a világ legjobb oroszán-szelidítője, az ő s
csozánjával. Szertentint az oroszánkeretben!
Szenzációs! **„EGY AFRIKAI LAKOMA.”**
az oroszánok etetése a közönség szemé előtt.
Hadji Mohamed
hitván arab ugró akrobaták egyint az új műsor.
Nappali pénztár egész napon át nyitva.
Belépőjegyek előtérben 70 kr. az ismeret dolánytörzsdékben.
TELEFON 447.

Az Országos Női Gyorsíró-Egyesület
gyorsírói és gépirai szakiskolájának irásunka-oztályá
(COPYING OFFICE)
utányos áron készít bármely irógépben mindennemű írásmunkát
és sokszorosítást.
Magyar és német gyorsírásban
és az összes használatban levő irógépekben: Remingt-n-Standard,
(Rom), Fay-Sho, Underwood, ost. New Century Calligraph,
Smith-Premier, Crandall, Frister et Soemman, írói II. mm.ozod,
Empire alapos októze. Bővebb felvilágosítást ad: **„Kaiser**
Kaiser útelia élők Budapest, Kazinczy-u. 3. I.

Késpénzkölcöson Földbirtokokra
a becsérték háromnegyed részéig 4% ellenében
10-60 évi törlesztésre. Készített birtokhi és
telekhiányi kivonat kiadandó be.
Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
lével: GURRE Ferenc.
Budapestben, VI., Váci-körút 39. szám.
Fennállása óta közel 500 millió koronát meghaladó köl-
csönöket konvertált.
- Alapított 1890-ben. -

ALAPÍTOTT 1874.
ÓRÁK,
ARANY-ÉZÜST-ÉKSZER
és CHINA ÉZÜST TÁRGYAK
6 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSLET FIZETÉSRE is.
REICH MÖR és FIA
ÉKSZERÉSZKNEL
SZEGERPEN.
JAVÍTÁSOK PONTOSAN
ESZKÖZTÉLENEK.
NEMTETSZŐ TÁRGYAKAT
KICSERÉLJÜK ESÉLYE A PÉNZ
VISSZA KÜLDJÜK.
MAGY KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYENLEN BÉRMENTVE

Mielőtt
főrt, an vagy gyermek-
rühát rendel vagy vesz, szil-
veskedjék saját érdeklőben
Koch testvérek Budapest,
Károly-körút 26. legnagyobb
áruházában az újonnan megje-
lent nagy képes árjegyzéket
kerül, melyet régóta bérmentve
küldünk.

20 szoba
keveset használt
és új
urasági
BUTOR
csodálatos
olcsó árban eladó.

Teljes hálószoba, ét-
kező és szalon be-
rendezések.
Egyes
darabok is kaphatók
Szeressen-utca 1. sz.
I. emelet.

Singer varrógépeket
Elsőrendű
melyben lezártított árban 75
koronától feljebb havi
8 és 10 koronára részlete
szállítunk 6 évi jóállással.
Videkre is bárhova.

Láng Jakab és fia
varrógép nagyraktára
Bpest, József-körút 41.
Főek-hélet:
Rottenbiller-utca 1
Nagy árjegyzék ingyen !!
Cégünk kizárólag elsőrendű új
Singer gépeket tart raktáron,
melyek össze nem tevesze-
ndékholm, bécsi tuat gé-
pekkal, melyeket egyes külö-
nosban bécsi kereskedők külön-
féle cíve nevek alatt árulnak.

90 napig
a napi árfolyam-
pénztelegek
szociológusok és értékpapír-
Műhely előadóinak, soha-
lyogok kitalálók, száma-
nagy áron megvásárolhatók
a napi árfolyam-
jelti visszatérítések.
FLEISSIG SÁNDOR
Budapest, Erzsébet-lévet 2. sz.
BANKHÁZ

Részletfizetésre
arany, ezüst, ékszer e k,
szoborok és tárgyak ol-
csón kaphatók
Grünberger Armin Béla
IV. Váci-utca 30. I. em. 23.

Önműködő tömegesapdák.
patkányoknak 2 frt, egereknek
1-20, felnyelhető nélkül egy éj
folyamán mintegy 40 darabot
fognak, nem hagyják hátra
semmi nyelvémet, ébreztök és
magukból állítandó be, féltől-
szívógépek fogók, melyek egy
éjjelen át ezernyi svábót vagy
puszint fognak, 1-20 frt. Minde-
melyik a legújabb eredmény. Szé-
kötés utánvett mellét.
Schüller, J. Boos, II. Kru-
zshorogassz A.
Szamos közönség és elismerő írt.
Szegény tanuló.
ki felő kereskedelmi iskolába
jár 30 legröb leckeókat ad
Cím: Keresepi-út 60. II. em. 26.
4821
Angol, francia
társasági nyelvmester, ki ta-
nalmányait külföldön végzete,
meg néhány szabad órával ren-
delkezik. Sikeres módszer. Ki-
tűnő referenciák. Cím: Gáspár
Bernát. Vörösmarty-utca
31. A. III. 21.

FOLIES CAPRICE
VI. ker. Révay-utca 18. szám.
Igazgatósg: Leitner és Keleti.
Ma
ÉJJELI SZOLGÁLAT.
„A karambol okai” című bohózat felváltása.)
Bohózat a vasuti orelből. Írta: Fergalmeister.
Végül:
A kis KOHN! Írta: Caprice.
A remek télikerben Munczy Lajos híres zeneakara reggeli
5 óráig hangversenyez.

CIMBALMO K
Legjobb acélszerkezettel, 5 év
jóállással, legröb hangzó,
részletfizetésre is kapható-
rök, u. m.: cimbalomok, har-
gatók, harmonikák, ten-
orok, szaxofonok, bőgők
stb. Kétféle magyar horok. Szá-
mos különféle és elismerés a 4
munkáért. Nagy képes ár-
jegyzéket ingyen és hét
mentve küldök meg.
Mogyoróssy Gyula
magyar hangszópar telepe.
BUDAPEST, 2444
VIII. Keresepi-út 71.

Legszöb könyvtárt berendezek,
havi 2-3 korona részletfizetésre:
Szépirodalom, szakművek bel- és külföldi, dísz-
művek is, karácsonyi és újévi ajándékokra. Cím
Kélema Gyula, Budapest VII., Dob-
utca 91. sz. II. em. 15. levelezőlap elegendő. (Videkért
válaszbélyeg melléklendő.)

Az Athenaeum irod. és nyomdai
r-társulat kiadásában megjelent:
Az Olympos.
Görög-római mythologia.
Függelékül a görman népek istentana.
Berditöbünk és leányok számára.
Petiscus nyomán szerkesztette
Dr. GERÉB JÓZSEF.
Második átdolgozott kiadás 60 képpel.
Ára fizve 5 K, díszes vászonköt. 7 K.
Kapható a kiadórtársulatnál Budapestben, VII. ker.,
Keresepi-út 54. és minden könyvkereskedésben.

FERIAK ÉS NÖKNEK
egmakasabb helyen és idült folyásoknál befookszendés
nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a
„Sanid labdacsook”
bizonyultak. Egy doboz 100 labdacsa tartalommal és pontos
használati utasítással 6 koronára Videkre utánvett mellett
kérten küld a
Magyar Királyi gyógyszerártár
Budapest, V., Marokkó-utca 3/a sz. (Erzsébet-lét sarok.)

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS
BETEGSÉGEKRÖL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korba
feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és test-
nedvei meg vannak fertözve és a ki fiataloknál kövy-
nyelműség és rossz szokások által idegrendszerét
és szellemi erejét tönkrétekte. Itt a legföb ideg,
hogy ezen szörnyű állapot megszűnjék. Kell lenni
valakinek, a ki a fatátságot a nem ideletről jóakarattal,
színtén és behatósan felvilágosítsa, kell lenni
valakinek, a kinek az emberek titkos bajaitak bá-
ran, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhat-
sák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpas-
nasolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista
orvoshoz kell fordulni, a ki a nem elre vonat-
kozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már
megjövő bajokon is tud segíteni, akkor majd meg-
szűnik a titkos betegségek létezése.
Ilyenmagasztos hivatású és erre való Dr. Palócz
V. körházi orvos, specialista országos híri intézete
(Budapest, VII. Keresepi-út 10), a hol a legnagyobb
titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férő, mint
a nő) nem ideletről felvilágosítást, a hol a beteg vére
és testnedvei megtisztulnak, idegeli megerősödnek,
az egész szervezet megszabadul a koragyakortól-
lelki kijnalmozgásnak. Ezen intézet a koragyakortól-
lelki és sok ezer betegnek biztos és teljes er-
ménytelen használt gyógyódnál fogva a monarkia-
tan utótrő és egyedülálló. A mindennapi foglalko-
zás megvárására nélkül, biztos sikerrel alaposan és
gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ő
specialis gyógyódmójjával még a legelnyagoltabb
esetekben is a bujakóros sebeket, huygés-é, hlyg-
ideg- és háterjino-bajokat, az önfertözés és szifilisz
utóbjait, magömlést, egyengült férfierőt (impoten-
ciát), aranyeret, vérbajokat, börbetegségeket és a
női nem szervek minden betegségeit. Nők részére
külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki
bármilyen titkos betegségeit, nem jöhetne el,
akkor szivesen adnak leveleire kimertő, titoktartó
választ (a levélhez csak válaszbélyeg kell mel-
lelenni). A gyógykezelés befojese után a leveleket
elögitik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azo-
kat. Az intézet a szükséges specialis gyógyszer-
rőli is gondoskodik. A rendelést Dr. Palócz önmaga
és egyedül végzi naponta délelőtt 10 órától délután
6 óráig (vasárnap déli 1 óráig).
Cím: Dr. Palócz V. körházi orvos, specialista,
Budapest, VII., Keresepi-út 10.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operabaz	Nemzeti színház	Vigaszínház	Nepaszínház	Magyar színház
Kedd	Onegin	III Richárd	Loute	Egy görbe nap	Nőemancipáció
Szerda	Jancsi és Juliska	Himfy dalai	Loute	A hit	Nőemancipáció
Csütörtök	Bánk bán	A jövények Nyolcadik pont	Loute	Casanova	Nőemancipáció
Péntek	Nincs előadás	Fernande	A doktor ur	Casanova	Nőemancipáció
Szombat	A bolygó hol-landi	Hannele	A doktor ur	Az anyós	Nőemancipáció
d. u. Vasárnap este	Telmaire hívás Bécsi keringő	A nagymana	A doktor ur	A sárga csikó	A sötét kamra

Nyomatott a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénrtársaság közfelfogópén, Budapest, IX., Ullői-út 25.